UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Barbora Hirtová

ILUSTRACE K VYBRANÝM BÁSNÍM EDGARA ALLANA POEA

V Olomouci 2024

Vedoucí práce doc. Ondřej Michálek

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem vypracovala práci samostatně a výhradně s použitím zmíněné literatury.

V Olomouci …… ……

Podpis studenta

UPOZORNĚNÍ

Tento text slouží jako doprovodný text k praktické části diplomové práce.

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych především poděkovat panu doc. Ondřeji Michálkovi, za trpělivost, odborné rady a vedení mé diplomové magisterské práce.

OBSAH

ÚVOD **8**

I TEORETICKÁ ČÁST **9**

1 AUTORSKÁ KNIHA **10**

1.1 VYMEZENÍ TERMÍNU 10

1.2 AUTOŘI AUTORSKÉ KNIHY V ČESKU 11

1.2.1 Milan Knížák 11

1.2.2 Vladimír Havlík 11

1.2.3 Eliška Čabalová 12

1.2.4 Květa Pacovská 12

1.3 AUTOŘI AUTORSKÉ KNIHY V ZAHRANIČÍ 13

1.3.1 Andy Warhol 13

1.3.2 Géza Perneczky 13

1.3.3 Dezider Tóth 14

1.3.4 Sol Lewitt 14

2 ILUSTRACE **15**

2.1 KATEGORIE ILUSTRACE 15

2.2 DIGITÁLNÍ ILUSTRACE 15

2.3 VEKTOROVÁ ILUSTRACE 15

3 VIZUÁLNÍ PODOBA SBÍREK POEZIE OD E. A. POEA **17**

3.1 THE COMPLETE POETRY OF EDGAR ALLAN POE 17

3.2 THE RAVEN AND OTHER SELECTED POEMS 18

3.3 HAVRAN A JINÉ BÁSNĚ, NAKLADATELSTVÍ DOBROVSKÝ, S.R.O. 19

3.4 HAVRAN A JINÉ BÁSNĚ, NAKLADATELSTVÍ DOKOŘÁN, S.R.O. 20

3.5 SEN VE SNU 21

3.6 KRKAVEC 22

3.7 JOSEF VÁCHAL – DŘEVORYTY 23

4 VIZUÁLNÍ INSPIRACE **24**

4.1 ČESKÁ REPUBLIKA VIZUÁLNÍ INSPIRACE 24

4.1.1 TOMSKI&POLANSKI 24

4.1.2 HANA MIČKOVÁ 25

4.1.3 PAVEL NOVÁK 25
4.2 ZAHRANIČNÍ VIZUÁLNÍ INSPIRACE 26
4.2.1 MALIKA FAVRE 26
4.2.2 DON IVAN PUNCHATZ 26
5 EDGAR ALLAN POE 27
5.1 ŽIVOT 27
5.2 DÍLO 28
II PRAKTICKÁ ČÁST 29
6 ZAMĚŘENÍ PRÁCE 30
6.1 VOLBA TÉMATU 30
7 OBSAH AUTORSKÉ KNIHY 31
8 ILUSTRACE VYBRANÝCH BÁSNÍ 32
8.1.1 BAREVNOST 32
8.2 ANNABEL LEE / ANNABEL LEE 33
8.3 THE RAVEN / HAVRAN 34
8.4 EVENING STAR / VEČERNICE 35
8.5 SPIRITS OF THE DEAD / DUCHOVÉ MRTVÝCH 36
8.6 SONNET-SILENCE / TICHO 37
8.7 DREAM-LAND / ZEM SNŮ 38
8.8 THE VALLEY OF UNREST / ÚDOLÍ NEKLIDU 39
8.9 BRIDAL BALLAD / SVATEBNÍ BALADA 40
8.10 FAIRY-LAND / ZEMĚ VIL 41
8.11 ELDORADO / ELDORADO 42
9 OBÁLKA 43
9.1 NÁVRH 43
9.2 FINÁLNÍ VERZE 44
10 TEXT 45
11 FONT 46
12 PŘÍPRAVA KNIHY 47
12.1 FORMÁT 48
12.2 TISK 48
12.3 VAZBA 49

13 FOTODOKUMENTACE AUTORSKÉ KNIHY 50
14 UKÁZKA ROZLOŽENÍ ILUSTRACE S TEXTEM 54
III PEDAGOGICKÁ ČÁST 56
15 VYUŽITÍ VE VÝUCE 57
15.1 INSPIRACE A DIDAKTICKÁ POMŮCKA 57
15.1.1 Výtvarná výchova 57
15.1.2 Počítačová grafika 57
15.1.3 Anglický jazyk 58
ZÁVĚR 59
ANOTACE 60
RESUMÉ 61
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 62
SEZNAM OBRÁZKŮ 64
PŘÍLOHY 69

ÚVOD

Diplomová práce slouží jako doprovodný text k praktické části, která se skládá ze svázané a vytištěné autorské knihy obsahující vektorové ilustrace k vybraným básním spisovatele Edgara Allana Poea.

Teoretická část práce se zabývá několika tématy, které doprovázejí praktickou část diplomové magisterské práce. Například se věnuje vymezením termínu autorské knihy. Poskytne stručný přehled českých a zahraničních autorů, kteří svou tvorbou přispěli k rozvoji autorské knihy jako samostatné umělecké kategorie. Následovat bude vymezení termínu vektorové ilustrace a nabídne stručný přehled vizuální inspirace, která napomohla při tvorbě praktické části práce, kterou tvoří autorská kniha. Teoretická část bude zakončena vymezením termínu ilustrace a vektorové ilustrace a stručnými informacemi o spisovateli Edgaru Allanu Poeovi.

Praktická část práce se bude zabývat návrhem, tvorbou, přiblížením jednotlivých ilustrací a následnou vazbou autorské knihy, která se zaměřuje na ilustraci sbírky vybraných básní od spisovatele Edgara Allana Poea.

Autorská kniha nese funkci informační a vzdělávací. Jejím posláním je přiblížit a krátce představit široké veřejnosti vybrané básně amerického spisovatele Edgara Allana Poea, za pomocí vektorových ilustrací, které provází čtenáře celou knihou. Vzdělávací funkce knihy spočívá v dostupnosti českého překladu, který je umístěn na průhledných foliích, tudíž má čtenář možnost číst text básní paralelně s českým překladem, nebo využít pouze český překlad nebo originální znění.

Pedagogická část se bude věnovat využitím autorské knihy ve výuce na základních a středních školách.

Závěrem diplomové magisterské práce bude dostupná výsledná fotodokumentace autorské knihy a také bude obsahovat zhodnocení naplnění stanovených cílů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 AUTORSKÁ KNIHA

Na začátek je důležité definovat, co je vlastně autorská kniha. Následující část diplomové práce se věnuje definováním termínu autorská kniha a bude v ní uveden stručný přehled českých a zahraničních autorů, kteří se věnují nebo věnovali tvorbě autorských knih. Pro lepší orientaci jsou ke každému textu dostupné fotografie uměleckých děl zmíněných autorů.

1.1 VYMEZENÍ TERMÍNU

Termín autorská kniha nemá světově ucelený význam. Některé země mají své vlastní definice toho, co je autorská kniha a co by měla obsahovat, jak by měla vypadat její podoba a forma zpracování. Podle webové stránky papirkniha.info, například země jako Francie nebo Belgie definují autorskou knihu jako knihu, která je zcela navrhnuta autorem, ale samotný autor se nepodílí na výsledné vazbě a tisku knihy. Díky multiplicitě, sériovosti a nízkonákladovému tisku byla autorská kniha zamýšlena tak, aby byla dostupná všem.[1]

Na území Česka jsou první zmínky autorské knihy datované na začátek 60.let 20.století. Z důvodu neexistence dostupného nakladatelství, byly autorské knihy tvořeny jako jedinečné originály, které byly vytvořeny pouze v jednom exempláři.[2]

Autorská kniha je samostatnou uměleckou kategorií, na které se podílí pouze jeden autor. Obsahuje různé přístupy a varianty zpracování. Autor si sám určuje její formu, například dílo může vycházet z tradiční knihy, také může, ale i nemusí obsahovat text. Kniha může být pojata jako objekt, za pomocí kterého autor vyjádří své myšlenky a představy. Autorská kniha může být zpracovaná z jakéhokoliv materiálu.[3]

---

[1] PAPIRAKNIHA.INFO. Autorská kniha.

[2] PAPIRAKNIHA.INFO. Autorská kniha.

[3] PAPIRAKNIHA.INFO. Autorská kniha.

1.2 AUTOŘI AUTORSKÉ KNIHY V ČESKU

1.2.1 Milan Knížák

Milan Knížák, je českým umělcem, který svým působením a tvorbou zasahuje do nespočtu uměleckých i neuměleckých oborů a oblastí. Je důležité se na tvorbu Milana Knížáka dívat jako na propojení několika médií, se kterými pracuje a prolíná je v souvislosti se svým životem a životním přesvědčením[4]

Obr. 1 Kniha Dokument (1965), Obr. 2, Kniha Dokument (1952–1985) , autor: Milan Knížák

1.2.2 Vladimír Havlík

Za zmínku stojí také stojí tvorba českého postmoderního umělce Vladimíra Havlíka, který se zaměřuje jak na akční tvorbu, tak na tvorbu autorských kniha a objektů. Svou tvorbou například propojuje a řeší problematiku interpretace, fragmentace a defragmentace textu, smyslu obrazu. Důležitým aspektem v jeho tvorbě je také vztah mezi divákem a autorem.[5]

Obr. 3, Kniha o nebi (1981-1982), Obr. 4, 10 jarních básní (1980), autor: Vladimír Havlík

---

[4] NÁBĚLEK, Kamil. Milan Knížák.

[5] Vladimír Havlík | SOFT SPIRIT. Dostupné z: https://www.olmuart.cz/test/vladimir-havlik-soft-spirit--565/.

1.2.3 Eliška Čabalová

Česká výtvarnice, umělkyně a pedagožka Eliška Čabalová, značně přispěla svou tvorbou k rozvoji autorské knihy. Jak je uvedeno na webové stránce Osobnosti Valašska, Eliška Čabalová vytvořila k roku 2024, 329 autorských knih a knižních vazeb. Ve své tvorbě se například věnuje také grafickému designu, digitální fotografii, kaligrafii nebo počítačové grafice.[6]

Obr. 5, Maxonův pán a jiné povídky, Obr. 6, Z didaktického cyklu Vyhynulé formy, autor: Eliška Čabalová (Autor fotografií: Roman Polášek)

1.2.4 Květa Pacovská

Květa Pacovská se ve své tvorbě věnovala knižní ilustrací, zejména ilustrací dětských knih, ale také se věnovala například malbě, nebo soše. Její nejznámější díla, která jsou známá a oblíbená po celém světě, jsou série knih s čísly, abecedou, barvách a tvarech. [7]

Obr. 7, Alphabet (2000), Obr. 8, Rot Rothorn (1999) autor: Květa Pacovská

---

[6] KOTRLA, Pavel. Eliška Čabalová.

[7] Květa Pacovská. Dostupné z: https://www.pametnaroda.cz/cs/pacovska-kveta-1928.

1.3 AUTOŘI AUTORSKÉ KNIHY V ZAHRANIČÍ

1.3.1 Andy Warhol

Andy Warhol byl americký umělec, který je známý svými neotřelými a originálními díly ve stylu Pop-art. Autorskou knihu můžeme nalézt v jeho tvorbě ve formě zpracovaných katalogů jeho děl, nebo výstav. Jak je možné vidět na obrázku č. 9, i ve zpracování katalogu je poznat jeho výrazný osobitý přístup.[8]

Obr. 9, Autorská kniha, autor Andy Warhol

1.3.2 Géza Perneczky

Géza Perneczky je umělec, který se svou tvorbou zaměřuje na malbu, autorskou knihu a objekt. Patří k nejvýznamnějším maďarským uměleckým kritikům a teoretikům. Ve své tvorbě se aktivně zapojil do mezinárodního hnutí, které se zaměřovalo na korespondenční umění. Později se nepřímo přihlásil k tendenci konceptuálního umění. [9]

Jak je možné vidět na obrázku č. 10, v jeho autorské knize propojuje více materiálů. Kniha neobsahuje text, ale je propojena provázky, ke kterým jsou přivázané písmena.

Obr. 10, Příběh barevných stužek. Svazek 25. ARTE VIDA, (1987–1994), autor: Géza Perneczky

---

[8] Autorská kniha. Dostupné z: https://muo.cz/o-nas/veda-a-vyzkum/sbirky/autorska-kniha/.

[9] Géza Perneczky. Dostupné z: https://cead.space/Detail/people/47/lang/cs_CZ.

1.3.3 Dezider Tóth

Dezider Tóth je slovenským konceptuálním umělcem. Jeho tvorba byla ovlivněna uměleckým hnutím Fluxus. Ve své tvorbě se zaměřuje hlavně na vztah mezi textem, slovem a obrazem. Od roku 1997, je možné vidět jeho tvorbu již ne pod autorovým jménem, ale pod pseudonymem Monogramista T.D.[10]

Jak je možné vidět na obrázku č. 11, jeho dílo, nebo autorská kniha se neváže pouze na formu knihy, tak jak ji známe, ale využívá hru s textem, který přetváří do rozmanitých objektů.

Obr. 11, Kniha v prenatálním stavu (soubor 8 autorských knih – objektů), (1983), autor: Dezider Tóth

1.3.4 Sol Lewitt

Sol Lewitt byl americký malíř, sochař a kreslíř, který svou tvorbou významně ovlivnil směr minimalismu a konceptuálního umění. Jeho tvorba se skládá s multidimenzionálních kreseb, struktur, nebo objektů, které jsou vytvořeny schematicky za pomocí multiplikace. Barevnost jeho tvorby, především jeho kresby, byly z počátku jednobarevné, později však začal tvořit díla s vysokou barevností. [11]

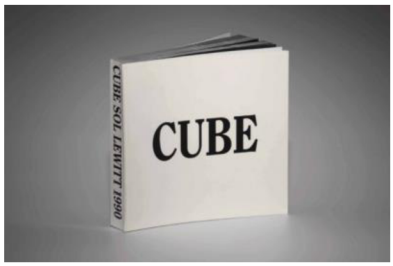

Obr. 12, CUBE, (1990), autor: Sol Lewitt

---

[10] Monogramista T.D (Dezider Tóth). Dostupné z: https://cead.space/Detail/people/35/lang/cs_CZ.

[11] Sol LeWitt. Dostupné z: https://www.acb.cz/cs/ceny-umeni/sol-lewitt-1928-2007.

2 ILUSTRACE

V této části diplomové magisterské práce nastíníme kategorie do kterých se ilustrace rozděluje, vymezíme termín digitální ilustrace a popíšeme princip vektorové ilustrace za pomocí vizuálního doprovodu.

2.1 KATEGORIE ILUSTRACE

Dle publikace *Vědecká ilustrace v Čechách*, je možné rozdělit ilustraci do tří kategorií. Ilustraci naukovou, která jak již její název napovídá se věnuje poznání a má význam zaměřený na znalosti. Druhou kategorií je ilustrace vědecká a poslední třetí kategorie je ilustrace věcná, která se zaměřuje na zobrazování určitých objektů, nebo modelů.[12]

2.2 DIGITÁLNÍ ILUSTRACE

Digitální ilustrace evokuje představu digitální kresby perem, kterou je možné vidět v knihách, nebo na internetu. Jak je uvedeno v knize *Grafický design pro každého*, digitální ilustrace není pouze jen kresba. Digitální ilustraci můžeme rozdělit na ilustraci vektorovou, která se tvoří za pomocí plošných geometrických tvarů. Rastrovou, nebo také jiným názvem bitmapovou, která se skládá z digitálních bodů, neboli pixelů. Animaci, která se využívá k webové ilustraci. A trojrozměrnou ilustraci, která umožňuje tvořit prostorovou ilustraci, která umožňuje větší digitální rozmanitost. [13]

2.3 VEKTOROVÁ ILUSTRACE

Existuje několik grafických programů ve kterých lze vytvářet vektorovou ilustraci. Například placené programy jako Adobe Illustrator, Affinity Designer[14], nebo také program, který je dostupný zdarma Inkscape.

Jak je možné vidět na obrázku č. 13, vektorová ilustarce se skládá z bodů, které jsou na plochu umístěny perem. Body jsou poté propojeny a vznikají křivky, které tvoří základ plochy, kterou lze později kdykoli upravit posunutím zvoleného bodu. Při bližším pohledu

---

[12] ŠINDELÁŘ, Dušan. Pojem vědecké ilustrace.

[13] CALDWELLOVÁ, Cath. DRUHY DIGITÁLNÍCH ILUSTRACÍ.

[14] Ilustrace vybraných básní z autorské knihy, jsou vytvořeny v programu Affinity Designer

je možné vidět, že body obsahují také táhla, za které je možné upravovat úhel ostrosti a tvar křivek.

Spojené body je možné vyplnit barvou, nebo je možné plochu ponechat prázdnou a využít pouze křivky, které zastávají funkci barevné linie.

Pokud není žádoucí použití volně nakreslených křivek, je možné využít již přednastavené geometrické tvary, se kterými je možné poté dále pracovat.

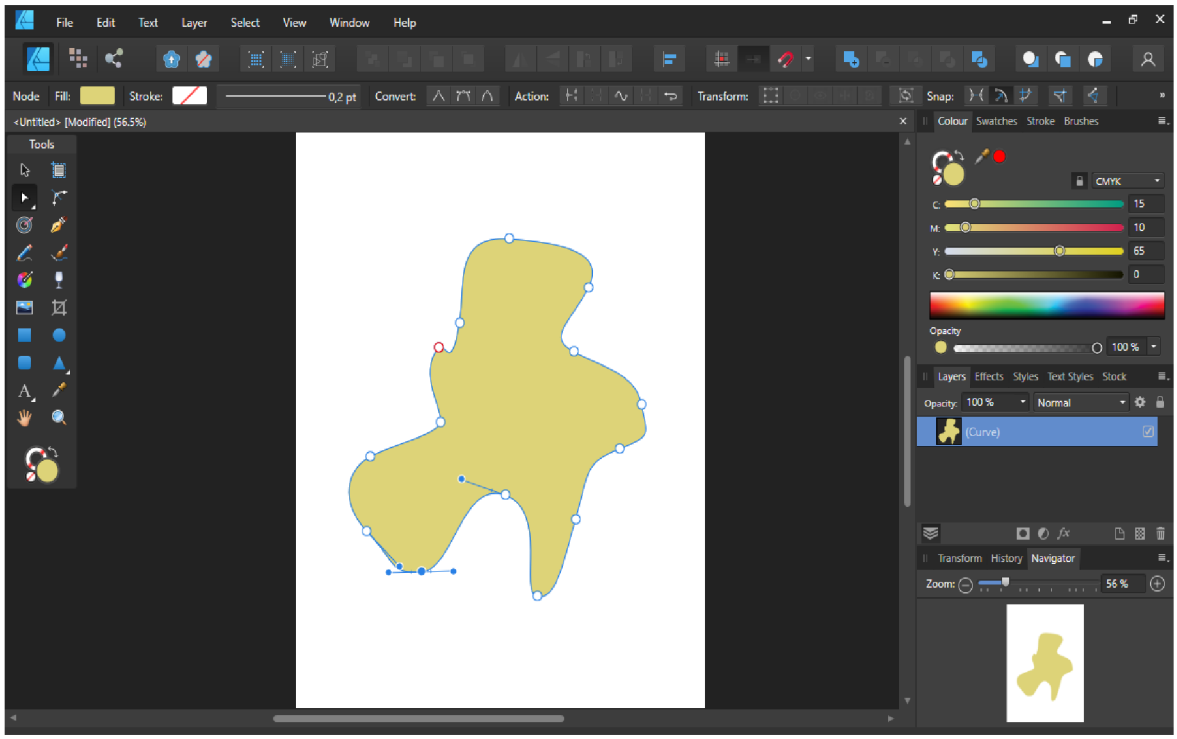

Obr.13, Rozhraní programu Affinity Designer, autor: Barbora Hirtová, dále jako B.H.

3 VIZUÁLNÍ PODOBA SBÍREK POEZIE OD E. A. POEA

Následující část magisterské diplomové práce se bude zabývat vizuální podobou sbírek poezie od spisovatele Edgara Allana Poea.

Na českém knižním trhu je možné nalézt nespočet knih, které se zabývají prezentováním tvorby E. A .Poea, v českém i originálním anglickém znění.

Vizuální podoba knih a sbírek, byla odjakživa důležitým aspektem pro budoucí úspěšnost.

3.1 THE COMPLETE POETRY OF EDGAR ALLAN POE

Kniha *The Complete Poetry of Edgar Allan Poe*, byla publikována roku 2008 nakladatelstvím Penguin Random House LLC. Autorem ilustrací je M.G.Huston a obálku navrhla Kaitlin Kall.[15]

Jak je možné vidět na obrázku č. 14, obálka obsahuje stylizovanou siluetu havrana se zvýrazněným oranžovým okem. Ilustrace funguje jako pozadí pro text, který kontrastně vyplňuje značnou část přední strany obálky.

Barevnost je zaměřena na zemité tóny, jako například odstíny zelené, nebo obsahuje, také béžovou a oranžovou barvu.

Sazba básní, jak je možné vidět na obrázku č. 15 je zaměřena na zachování původního stylu básní. Přibližná velikost knihy je 17,9cm x 10,5cm

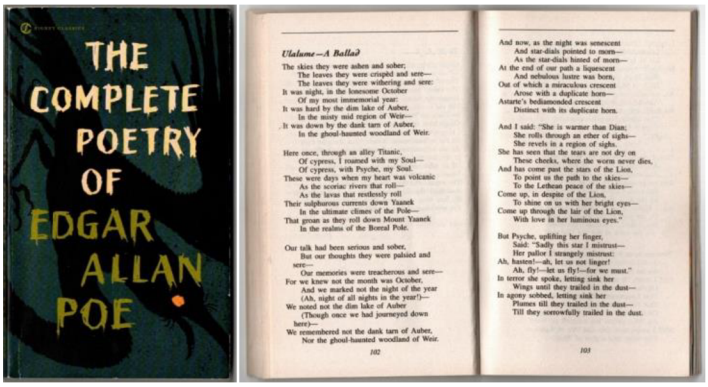

Obr 14, 15, Kniha The Complete Poetry of Edgar Allan Poe,

[15] POE, Edgar Allan. *The Complete Poetry Of Edgar Allan Poe*.

3.2 THE RAVEN AND OTHER SELECTED POEMS

Kniha *The Raven and Other Selected Poems* byla publikována roku 2016 nakladatelstvím HarpersCollinsPublishers a byla ilustrována společností e-Digital Design.[16]

Jak je možné vidět na obrázku č. 16 , obálka obsahuje realistickou ilustraci havrana, který je hlavním aktérem v stejně pojmenované básni The Raven, překladem Havran. Autor zvolil kontrastní barevnost černé a bílé společně s výrazným červeným fontem. Sazba básní je, jak je možné vidět na obrázku č. 17 , jednoduchá, ale vychází z unikátního stylu každé básně.

Jak je možné vidět na obrázku č. 18 a 19, kniha obsahuje jako jedna z mála i anglický slovníček pojmů a frází vyskytující se v klasické literatuře. Slovníček pojmů napomáhá s překladem archaických slov vyskytujících se v básních. Slovníček je dostupný pouze v anglickém jazyce, neobsahuje překlad do jiného jazyka. Přibližná velikost knihy je 17,7cm x 11cm

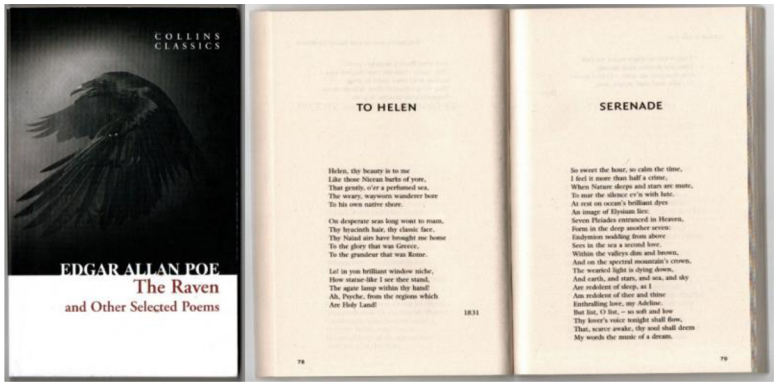

Obr. 16, 17, Kniha The Raven and Other Selected Poems

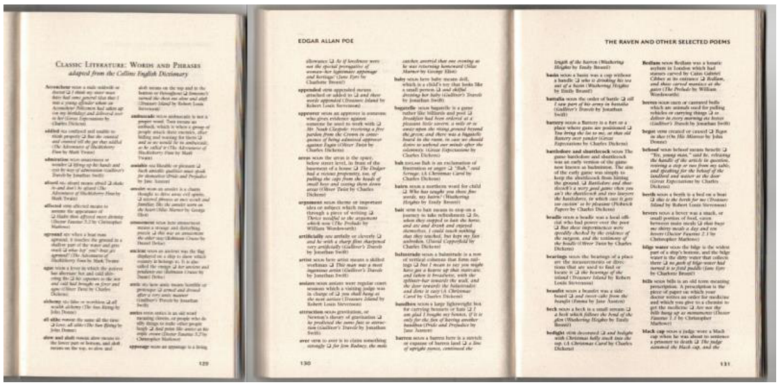

Obr.18, 19, Kniha The Raven and Other Selected Poem, slovníček

[16] POE, Edgar Allan. *The Raven and Other Selected Poems*.

3.3 HAVRAN A JINÉ BÁSNĚ, nakladatelství DOBROVSKÝ, s.r.o.

Kniha *Havran a jiné básně* byla publikována roku 2020 nakladatelstvím DOBROVSKÝ, s.r.o. Autorem ilustrace obálky je český ilustrátor Jiří Miňovský.[17]

Vizuální podoba obálky knihy je zaměřena opět na hlavní báseň – *Havran*. Jak je možné vidět na obrázku č. 20, ilustrátor zvolil kontrast dvou barev, černé a žluté. Hlavní postavou ilustrace je Havran umístěný do středu obálky vzhlížejcí vhůru k nebi . V pozadí je možné vidět hřbitov se stylizovanými náhrobky. Ilustrace je vykreslena detailně a využívá efektu rozstříknutého inkoustu a rozpité barvy k navození určité dramatičnosti, která připravuje čtenáře na obsah knihy.

Jak je možné vidět na obrázku č. 21, sazba knihy je zvolena zarovnáním na střed s využitím samostatných odstavců. Vizulní styl všech básní byl upraven do jednotné formy. Přibližná velikost knihy je 15,5cm x 10,5cm

Obr. 20, 21, Kniha Havran a jiné básně, nakladatelství DOBROVSKÝ, s.r.o.

[17] POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*.

3.4 HAVRAN A JINÉ BÁSNĚ, nakladatelství Dokořán, s.r.o.

Kniha *Havran a jiné básně* byla publikována roku 2003, nakladatelstvím Dokořán, s.r.o.O originální grafickou úpravu a ilustraci knihy se postaral ilustrátor Pavel Růt. [18]

Jak je možné vidět na obrázku č. 22, obálka knihy je velmi minimalistická, vyobrazuje siluetu havrana sedícího na větvi. Barevnost je nekontrastní a tlumená. Obálka obsahuje pouze dvě barvy – černou a tmavě šedou.

Kontrastní ilutstrace dodávají knize její jedinečnost a napomáhají navodit silné emoce při četbě básní. Sazba básní je velmi jednoduchá a snaží se držet původního rozvržení básní. Jak je možné vidět na obrázku č. 23. Přibližná velikost knihy je 14,5cm x 11cm

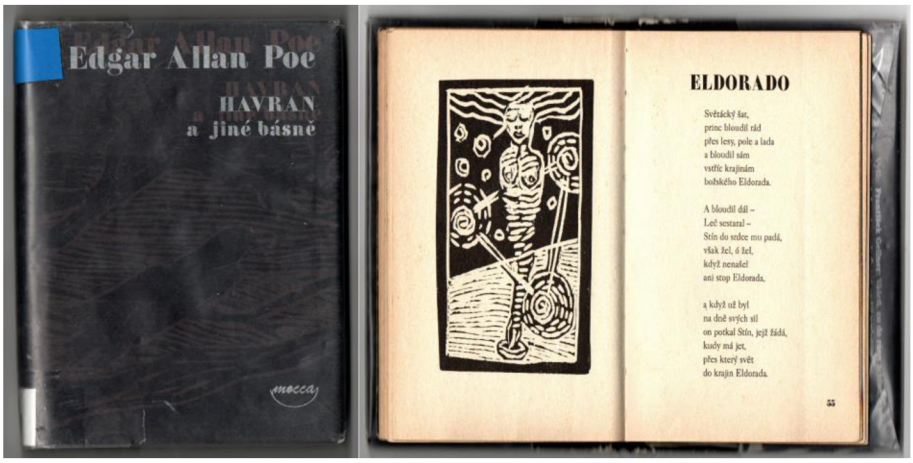

Obr. 22, 23, Kniha Havran a jiné básně, nakladatelství Dokořán, s.r.o.

[18] POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*.

3.5 SEN VE SNU

Kniha sen ve snu byla vydána nakladatelstvím BB art v roce 2002. Na grafické úpravě se podíleli Aurélie Lukešová a Jan Matoška.[19]

Vizuální podoba knihy je minimalistická. Barevnost je zaměřena na zelené tóny s přechody do modro zelena. Jak je možné vidět na obrázku č. 24, font je kompozičně použit jako hlavní prvek obálky. Fonty jsou od sebe vizuálně odděleny kontrastními barvami – bílou a červenou.

Sazba knihy je jenoduchá a zaměřuje se na zachování originálních prvků básní. Přibližná velikost knihy je 15cm x 11cm

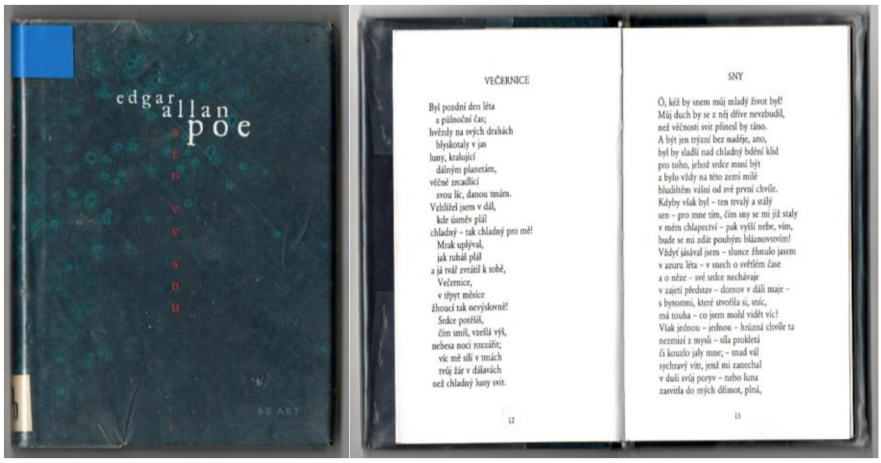

Obr.24, 25, Kniha sen ve snu.

[19] POE, Edgar Allan. *Sen ve snu*.

3.6 KRKAVEC

Kniha *Krkavec* byla publikována nakladatelstvím Aleš Prstek v roce 2008. Vizuální podobu ilustrací vytvořila ilustrátorka Olga Hanková a grafickou úpravu knihy provedl Aleš Prstek.[20]

Jak je možné vidět na obrázku č. 26, kniha se pyšní originálním stylem ilustrací, které jsou zpracovány za použití techniky akvarelu a tuše. Barvy použité v ilustracích jsou tóny modré, černé a bílé. Jak je vyobrazeno na obrázku č. 27, ilustrace jsou spíše abstraktní s použitím určitých prvků z básně.

Kniha je rozdělena na dvě části. První část je autorův překlad básně na černém podkladu a druhou část tvoří dvojjazyčná verze básně, která má bílý podklad. Přibližná velikost knihy je 20,6cm x 21,5cm

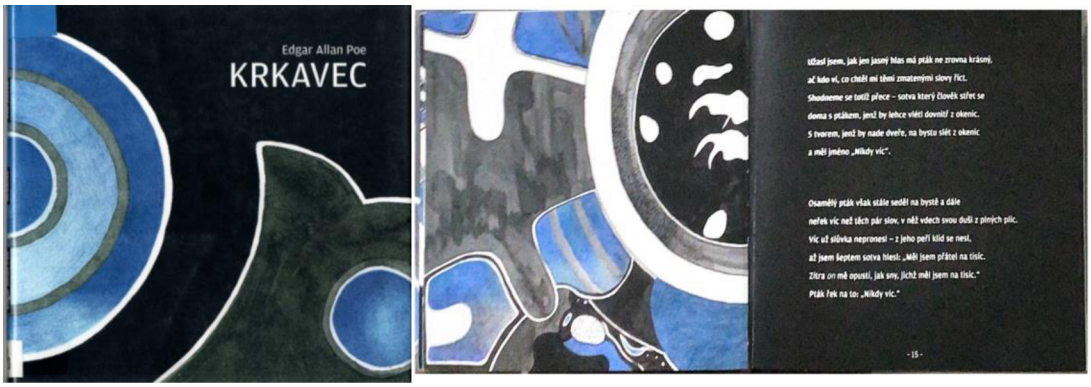

Obr. 26, 27, Kniha Krkavec

[20] POE, Edgar Allan. *Krkavec*.

3.7 JOSEF VÁCHAL – DŘEVORYTY

I přes skutečnost, že se nejedná o sbírku básní, domnívám se, že za zmínku stojí také unikátní dřevoryty vydané v roce 1946, od umělce Josefa Váchala.

Za pomocí detailních dřevorytů ztvárnil patnáct grafických listů vycházejících z povídek od Edgara Allana Poea.[21] Přibližná velikost souboru listů je 22,9 cm × 15,6 cm.

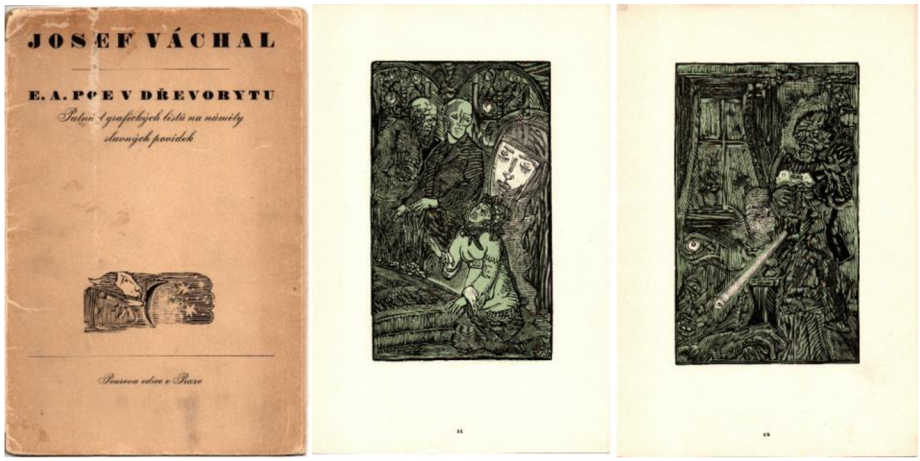

Obr. 28, 29, Kniha E.A.POE DŘEVORYTY, autor: Josef Váchal

[21] VÁCHAL, Josef. *Váchal Josef – E. A. Poe v dřevorytu* [1 stran + 15 dřevorytů].

4 VIZUÁLNÍ INSPIRACE

Jako začínající ilustrátor je důležité mít své umělecké vzory, které napomohou k nalezení vlastního stylu a výtvarného vyjádření.

V této části magisterské diplomové práce se zaměřím na české a zahraniční autory, kteří mě svou tvorbou inspirují. Zmínění autoři netvoří v jednotném stylu, ale naopak jsou vybrání z důvodu odlišných a originálních přístupů jak k digitální, tak knižní ilustraci.

4.1 ČESKÁ REPUBLIKA VIZUÁLNÍ INSPIRACE

4.1.1 TOMSKI&POLANSKI

České studio ilustrace Tomski&Polanski, tvoří dvojice ilustrátorů, Lukáš Tomek „Tomski“ a Ilona Polanski. [22] V jejich tvorbě je možné nalézt nespočet knižních obálek, nejznámější obálky jsou například k vidění na knihách od cestovatele a spisovatele Ladislava Zibury. Jejich tvorba se také zaměřuje na tvorbu plakátů a výrobků s jejich vlastním potiskem.

Jak je možné vidět na obrázku č. 30 a 31 , jejich tvorba má jedinečný a nezaměnitelný styl.

K tvorbě studia Tomsi&Polanski, jsem se dostala skrze mou vášeň k cestopisům a to přes knihy od spisovatele Ladislava Zibury.

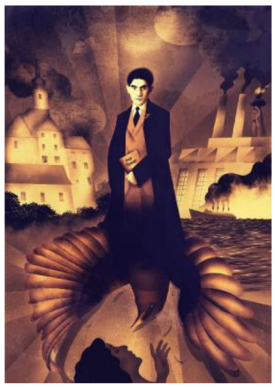

Obr. 30, Tribute to Franz Kafka, Obr. 31, Tribute to H+Z, autor: Tomski&Polanski

[22] Bio. Dostupné z: https://www.tomskipolanski.com/bio.

4.1.2 HANA MIČKOVÁ

Hana Mičková je česká grafička a ilustrátorka. Ve své tvorbě se věnuje volné grafice, knižní ilustraci a autorské knize.

Tvorba Hany Mičkové mě již inspirovala při tvorbě bakalářské práce. Jejich ilustrací jsem si všimla při průzkumu obálek knih, které jsou dostupné v knihkupectví. Ilustrace jsou originální, minimalistické, ale přesto výrazné, aby zaujaly na první pohled čtenáře. Nejen její knižní tvorba, ale i její volná grafika mě stále inspirují při zlepšování mé vlastní tvorby.

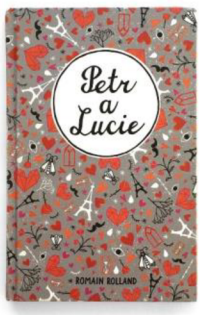

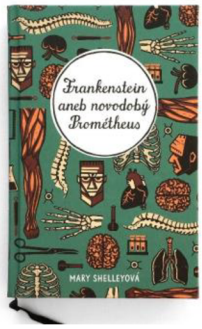

Obr. 32, Obálka knihy Petr a Lucie, Obr. 33, Obálka knihy Frankenstein aneb novodobý Prométheus, autor: Hana Mičková

4.1.3 PAVEL NOVÁK

Pavel Novák je český ilustrátor a grafik. Věnuje se 3D tvorbě a ilustraci.

Tvorbu Pavla Nováka jsem chtěla zmínit z důvodu, že mě oslovil svým stylem a přístupem k ilustraci. Díla, které mě nejvíce oslovily jsou ze série Low Poly City, které se věnuje mému rodnému městu Zlínu a jeho architektuře. Série je vytvořena ve 3D a je doprovázena interaktivním animovaným modelem.

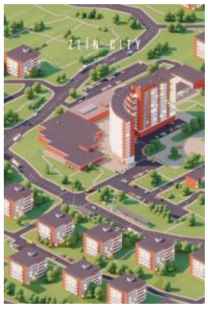

Obr. 34, 35, Low Poly City, autor: Pavel Novák

4.2 ZAHRANIČNÍ VIZUÁLNÍ INSPIRACE

4.2.1 MALIKA FAVRE

Malika Favre je původem francouzská ilustrátorka, která sídlí ve Španělsku. Její ilustrace jsou tvořeny v minimalistickém stylu s důrazem na čisté barevné plochy. Ve svých ilustracích často využívá optické iluze, které vytváří z prvků kompozice. Její tvorba je velmi žádaná a je možné ji najít v publikacích jako The New Yorker, Vogue, nebo také tvořila pro společnosti jako Sephora.[23] Vybrané ilustrace jsou doplněny animací, které vytvářejí obrazovou smyčku.

Obr. 36, Danseuses , Obr. 37, Sweeping into fall, autor: Malika Favre

4.2.2 DON IVAN PUNCHATZ

Don Ivan Punchatz, byl americkým ilustrátorem, který se ve své tvorbě zaměřoval na ilustraci obálek knih a komiksů. Jeho tvorbu znám osobně z obálek knih trilogie *Nadace* od spisovatele Isaaca Asimova. Jak je možné vidět na obrázku *, jeho ilustrace vycházejí z geometrických tvarů a jsou navrženy v monochromatické barevnosti.

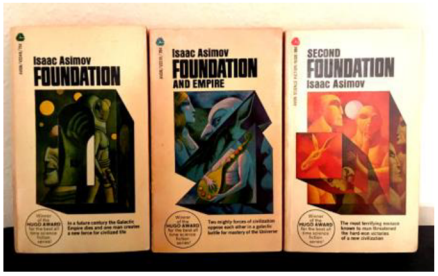

Obr. 38, Obálky trilogie Nadace, autor: Don Ivan Punchatz

[23] About. Dostupné z: https://www.malikafavre.com/about.

5 EDGAR ALLAN POE

V následující části diplomové magisterské práce budou uvedeny stručné informace o spisovateli Edgaru Allanu Poeovi, jeho životě a díle.

5.1 ŽIVOT

Edgar Allan Poe, narozen roku 1809, byl americkým spisovatelem, který svou tvorbou výrazně ovlivnil budoucí generace básníků a spisovatelů.

Podle Alexanda a Evy Peck, Edgar Allan Poe byl významným autorem a angažoval se v několika žánrech, jako jsou krátká povídka, detektivka a poezie. Věnoval se také literární kritice. I přes jeho nelehký život dokázal Edgar Allan Poe vytvořit rozsáhlé literární dílo, které dodnes fascinuje čtenáře po celém světě. Poe zemřel roku 1849, ve věku 40 let. Mnoho jeho knih a básní bylo vydáno až po jeho smrti.[24]

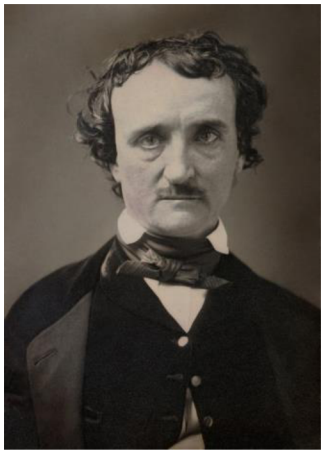

Obr. 39, Portrét spisovatele Edgara Allana Poea

[24] PECK, Alexander a Eva PECK. Edgar Allan Poe.

5.2 DÍLO

Edgar Allan Poe napsal mnoho povídek, které obsahují například prvky gotického románu, nebo se zaměřují na psychiku a mentální rozpad postav ve svých dílech. Nejznámějšími povídkami jsou *Jáma a kyvadlo*, *Černá kočka*, *Zánik domu Usherů*, nebo *Povídka o srdci*. [25]

Poezie od Edgara Allana Poea obsahuje specifické rysy, jako například zvuk, rytmičnost. Velmi rád experimentoval s formou svých básní. Poe je znám svým zaměřením na zvukomalebnost. Jeho nejznámější báseň je *Havran.*[26] Poe ve své tvorbě hojně využíval symboly a metafory.

Dle publikace *Dějiny americké poezie* od Jiřího Flajšara, dílo spisovatele Edgara Allana Poea, nebylo za jeho života ve Spojených státech příliš vyhledáváno a oceňováno. Nicméně jeho dílo později významně ovlivnilo evropskou a americkou avantgardní poezii.[27]

---

[25] PECK, Alexander a Eva PECK. Edgar Allan Poe.

[26] PECK, Alexander a Eva PECK. Edgar Allan Poe.

[27] FAJŠAR, Jiří. Edgar Allan Poe.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ZAMĚŘENÍ PRÁCE

Praktická část diplomové práce se zabývá tvorbou a zpracováním vektorových ilustrací k vybraným básním od spisovatele Edgara Allana Poea. Bude rozebrán postup tvorby, vysvětlení všech ilustrací a následné zpracování autorské knihy a její vazby. Závěrem bude přiložena fotodokumentace výsledné knihy s obsahem vybraných básní v originálním znění s doprovodnými vektorovými ilustracemi a také českým překladem básní.

6.1 VOLBA TÉMATU

Volba tématu byla pro mě jednoduchá. Věděla jsem, že chci technikou navázat na svou bakalářskou práci: Deník z cest. Bakalářská práce je tvořena autorskou knihou, která se zaměřuje na mé poznatky z výjezdu Erasmus+ ve Velké Británii. Autorskou knihu jsem ilustrovala za pomocí vektorových ilustrací.

Nebylo snadné se rozhodnout, kterého autora a které dílo bych měla ilustrovat. Věděla jsem, že chci zakomponovat do své práce i můj druhý obor, kterým je anglický jazyk. Nakonec jsem se rozhodla zpracovat poezii jednoho z mých nejoblíbenějších amerických spisovatelů, Edgara Allana Poea. Věděla jsem, že spojení poezie a vektorové ilustrace není zcela obvyklé, ale to mi nezabránilo přijmout tuto výzvu.

7 OBSAH AUTORSKÉ KNIHY

Autorská kniha obsahuje vybrané básně, které svou skladbou přibližují tvorbu spisovatele Edgara Allana Poea. Mým cílem bylo vybrat básně, které by obsahovaly jak autorovu ranou tvorbu, společně s jeho nejznámějšími básněmi, tak i jeho pozdní práce.

Autorská kniha obsahuje deset vektorových ilustrací, které vycházejí ze zpracovaných básní.

Na začátku procesu tvorby, jsem se zaměřila na samotné básně. Zakoupila jsem knihu sbírky básní, za účelem, možnosti si kdykoliv zaznamenávat poznámky, které mě v daný okamžik napadnou a následně podle poznámek vytvářet skici ilustrací. Vše v jedné knize.

Následně jsem si zvolila, které básně budu zpracovávat. Tvořila jsem vedle textu rychlé skici, které jsem poté přenášela do grafického programu jako podklad.

Záměr byl vytvořit knihu poezie v netradiční formě. Zpracováním, které by umožňovalo vpisování poznámek přímo k básním. Proto jsem se rozhodla zakomponovat folie, které obsahují český překlad. Svým umístěním na transparentní folii je umožněno využít volný prostor na papíře pro své poznámky, nebo využít i folie za pomoci permanentní fixy.

8 ILUSTRACE VYBRANÝCH BÁSNÍ

Již od počátku jsem věděla, že nechci tvořit tradiční černobíle ilustrace, které jsou většinou k nalezení u sbírek poezie. Chtěla jsem vytvořit netradiční a barevné ilustrace, které by svou atmosférou přiblížili čtenáři vybranou báseň.

Když se řekne 19. století, tak se většině lidí evokuje myšlenka černobílé fotografie, která působí strnule. Můj cíl byl rozbít tuto myšlenku a použít mnoho barev, které i když působí netradičně, tak podtrhují podstatu a napomáhají k interpretaci básní.

Nejprve jsem si udělala průzkum již vydaných sbírek básní od spisovatele Edgara Allana Poea a zjistila jsem, že ve většině případů básně nejsou ilustrovány, a když jsou ilustrovány, tak jsou ilustrace pouze černobílé nebo ve velmi tmavých barvách.

Poté jsem vybrala ze sbírky deseti básní, které mě nejvíce oslovily a které jsou jak se domnívám dobrým průřezem tvorby poezie od spisovatele Edgara Allana Poea. A postupně jsem začala tvořit návrhy podle mé interpretace, které jsem vyčetla z vybraných básní.

Následující část diplomové magisterské práce stručně představí všech deset ilustrací vybraných básní od spisovatele Edgara Allana Poea.

8.1.1 BAREVNOST

Barevnost ilustrací jsem volila podle mých vlastních pocitů, jenž ve mně básně vyvolaly a které jsem také chtěla přiblížit i potencionálním čtenářům.

Podle Danhoferové, každá barva nese svůj význam. Vnímání barev může být ovlivněno různými faktory, jako například kulturou, nebo subjektivním vnímáním. Barvy, nebo barevné kombinace mohou v lidech evokovat různé pocity a zážitky. Jak v pozitivním, tak v negativním smyslu. [28]

Ve svých ilustracích jsem využila pestrou škálu barev, které se navzájem doplňují, ale také mnoho kontrastních barev, které mají vyvolávat určitý pocit neklidu.

---

[28] DANHOFEROVÁ, Jana. Symbolika barev.

8.2 ANNABEL LEE / ANNABEL LEE

Ilustrace vyobrazuje chladnou ponurou noc a rozbouřené moře při úplňku. Hrad z písku, který je postupně rozbíjen přílivem – odkaz na přímořské království, na dětskou hru a společné chvíle, které postupně odnáší moře. Bílá mušle položena na vrcholu hradu, která vyobrazuje samotnou nevinnou Annabel-Lee. Postupně příliv rozbije hrad z písku a odnese mušli Annabel-Lee zpět do moře. Vypravěč chodívá navštěvovat místo, kde dřív stál hrad z písku, který byl pohlcen mořem, kde někde v moři leží jeho vzpomínka na Annabel-Lee.

Při tvorbě ilustrace jsem narazila na problém s vyobrazením vln, které postupně obestupují hrad z písku, ale s pomocí funkce průsvitnosti se mi podařilo navodit efekt přílivu.

Obr. 40, Ilustrace Annabel Lee, autor: B.H.

8.3 THE RAVEN / HAVRAN

Nejznámější a také nejvíce ilustrovaná báseň od spisovatele Edgara Allana Poea. Snažila jsem se zaměřit na scénu z části básně, kde havran sedí na bustě Pallas Athény. V pozadí je možné vidět dobovou tapetu z 19. století, která doplňuje celkovou atmosféru vyobrazené scény.

Havranovi jsem přidala dvojitou zornici (Polycoria), která má znázorňovat určitou mystičnost a měla by navozovat čtenáři pocit neklidu.

Obr. 41, Ilustrace Havran, autor: B.H.

8.4 EVENING STAR / VEČERNICE

Ilustrace znázorňuje antropomorfizovanou planetu Venuši, která je vyobrazena v podobě ženy. Její vlasy obklopují ostatní planety jako hvězdný prach, kterými si je podmaňuje.

Na krku má náhrdelník znázorňující znak Venuše a zároveň i ženy. Čtenář si může povšimnout, že její levé oko obsahuje jiskru hvězdy. Její upřený pohled znázorňuje moc, vědění a sílu. Žena má spletené vlasy do typického účesu pro konec 19. století.

Zvolila jsem jako hlavní planetu Venuši z důvodu jejího názvu. Planeta je také nazývána jitřenkou[29], nebo večernicí.[30]

Obr.42, Ilustrace Večernice, autor: B.H.

[29] SUCHAN, Pavel. Jasný bod na večerní obloze je planeta Venuše.

[30] NOVOTNÝ, Jan. Večerní oblohu „zdobí“ Večernice a zvířetníkové světlo.

8.5 SPIRITS OF THE DEAD / DUCHOVÉ MRTVÝCH

Barevnost a světelnost ilustrace znázorňuje věčnou samotu a opuštěnost. Středovou kompozici jsem zvolila z důvodu zvýraznění opuštěného hrobu, na který se čtenář dívá z podhledu skrze dva stromy. Stromy lemují okraje scény a vytvářejí kompozičně bránu, kterou čtenář prohlíží do scény posmrtného života.

V pozadí je možné vidět úplněk měsíce, který osvěcuje kopec s náhrobkem. Za pomocí různých tvarů a odstínů jsem dosáhla efektu mihotajícího se měsíčního svitu v poloprůsvitné mlze lesa.

Na kopci je také možné vidět polorozpadlý náhrobek, který je umístěn v pravé dolní části kopce.

Obr.43, Ilustrace Duchové mrtvých, autor: B.H.

8.6 SONNET-SILENCE / TICHO

Ilustrace k sonetu jménem ticho vyjadřuje atmosféru a tenzi, která se objevuje před přicházející bouří. Pohled na uzavírající se oblohu nad mořem, kdy v dálce mizí modrá obloha. V popředí kompozice leží žena splývající na vodě, která se dívá vzhůru k nebi. Na první pohled není zcela jasné, zda je žena živá, záleží na individuální interpretaci čtenáře.

Efekt průhledu skrze vlny umožňují čtenáři vidět co se děje pod hladinou, jak se podmořský život proplétá mezi vznášejícími se vlasy.

V pozadí je možné vidět letící ptáky, kteří se snaží uletět přicházející bouři.

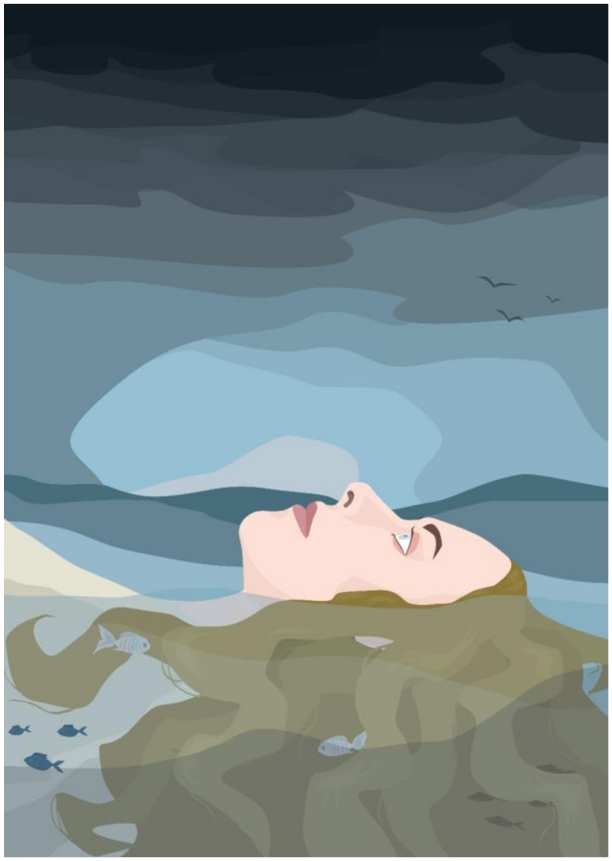

Obr. 44, Ilustrace Ticho, autor: B.H.

8.7 DREAM-LAND / ZEM SNŮ

Báseň země snů byla pro mě jedna z nejtěžších básní na navrhnutí. Uvažovala jsem, jak bych mohla báseň rozvrhnou, a jaké prvky bych měla použít v ilustraci. Jelikož báseň obsahuje mnoho výrazných motivů, tak jsem se rozhodla, že udělám průřez, který bude tvořit pomyslnou cestu skrze kompozici.

Výrazná barevnost , která se stupňuje od tmavých temných barev, které se nachází ve spodní části ilustrace, přechází do světlých a barvených tónů v horní části kompozice. Vytváří a podtrhují tak pomyslnou cestu.

V ilustraci jsou uvedeny i odkazy na ostatní básně, jako například odkaz na báseň Eldorádo, které je možné vidět v pozadí.

Obr.45, Ilustrace Země snů, autor: B.H.

8.8 THE VALLEY OF UNREST / ÚDOLÍ NEKLIDU

Ilustrovat báseň Údolí neklidu bylo pro mě výzvou. Chtěla jsem zachytit atmosféru venkova, přesněji pole, které bylo z nejasného důvodu opuštěno a zapomenuto. Hlavním prvkem kompozice je kovový zmačkaný kbelík, který postupně obestupuje příroda. Společně s dvěma fialkami vyrůstajícími z kbelíku, které mají symbolizovat určitý nový začátek.

V pozadí je možné vidět pohled do údolí společně s pomalu chátrajícím svázaným dřevěným plotem, který uzavírá po obou stranách pohled do kompozice.

Barevnost ilustrace je spíše tlumená s převažujícími přírodními tóny, jako je zelená, odstíny hnědé, šedá a žlutá.

Obr.46, Ilustrace Údolí neklidu, autor: B.H.

8.9 BRIDAL BALLAD / SVATEBNÍ BALADA

V ilustraci básně Svatební balada, jsem zakomponovala symbol nevěsty do hlavního prvku celé kompozice, a to do svatebního věnečku, který je svým vzhledem inspirován originálními svatebními věnečky z 19. století. Věneček je vytvořen z několika druhů bílých květů, poupat a oranžových bobulí, které jsou doplněny světle zelenými lístky.

Věneček je zakončen poloprůsvitnou mašlí, která doplňuje a podtrhuje jeho jemný vzhled.

Prostředí kompozice je vytvořeno z pohledu do skromného kostela, kde je možné vidět modlitební dřevěné lavice a v pozadí je vyobrazen zjednodušený oltář.

Obr. 47, Ilustrace Svatební balada, autor: B.H.

8.10 FAIRY-LAND / ZEMĚ VIL

Ilustrace básně Země vil, je situována do temných tlumených barev, které jsou doprovázeny různobarevnými nočními motýli. Noční motýli symbolizují poletující víly, kde každá víla nese svůj vlastní symbol, jako například: slunce-žlutá, vítr-modrá, měsíc-růžová.

Noční motýly jsem navrhla z důvodu, že jsem chtěla vytvořit neurčitý mix mezi motýlem a můrou.

Barevnost pozadí je tvořena z tmavě modrých až růžových tónů, které doprovázejí a podtrhují barevnost nočních motýlů.

Obr. 48, Ilustrace Země Vil, autor: B.H.

8.11 ELDORADO / ELDORADO

Ilustrace Eldorádo vznikla jako poslední z celé sbírky. Kaňon, který je vyobrazen v pozadí ilustrace je inspirován reálnými kaňony, které jsou k vidění v Americe.

Barevnost ilustrace je situována do světlých a teplých tónů, které mají evokovat nalezení samotného Eldoráda.

Báseň Eldorádo jsem vybírala s myšlenkou, aby v pozitivní atmosféře, jako poslední báseň uzavřela autorskou knihu.

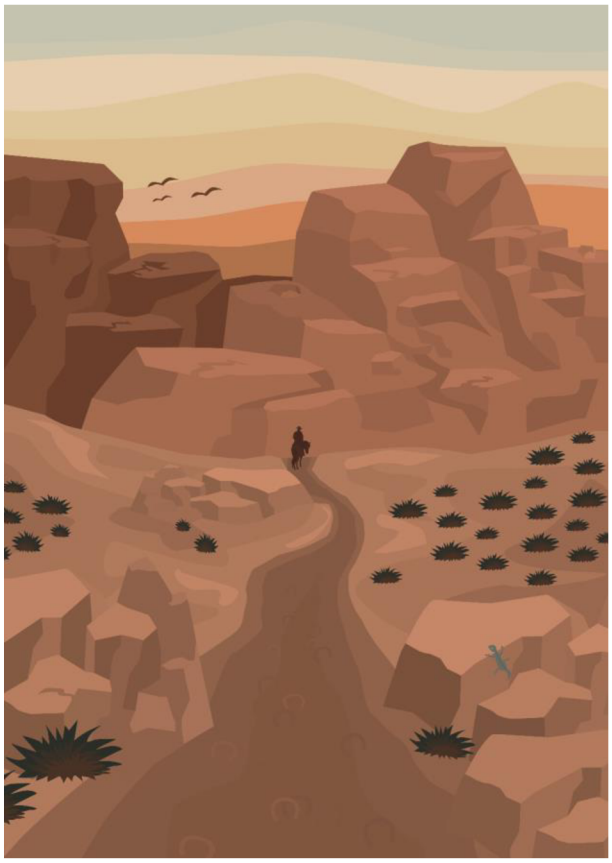

Obr.49,Illustrace Eldorádo, autor: B.H.

9 OBÁLKA

Obálka by se dala považovat za první kontakt čtenáře s knihou. Je důležité, aby svým vzhledem upoutala pozornost a zaujala čtenáře natolik, aby si danou knihu vypůjčil, nebo rovnou zakoupil. Je jednou z nejdůležitějších prvků knihy.

Obálka by měla obsahovat a vyjadřovat atmosféru knihy, kterou prezentuje, ať už je to zvoleným názvem a fontem, ilustrací, nebo fotografií.

V následující části diplomové magisterské práce bude popsán postup návrhu obálky autorské knihy a její fotodokumentace.

9.1 NÁVRH

Při navrhování obálky knihy, jsem nejprve chtěla použít portrét samotného spisovatele E. A. Poea. Rozvrhla jsem si portrét tak, aby bylo možné ho umístit do otevřeného medailonu, který by vycházel z podoby medailonu z 19. století. Ale nakonec jsem od této varianty upustila, jelikož jsem došla k závěru, že by obálka v této formě byla až moc rušivá a mohla by zastínit a narušit celou podobu knihy. Rozhodla jsem se tedy využít portrét v medailonu na straně věnované autorovi.

Jako druhý návrh jsem se rozhodla v minimalističtější přístup, který by více korespondoval s použitými ilustracemi. Zvolila jsem si tedy prvek havraní stopy, který jsem začala multiplikovat.

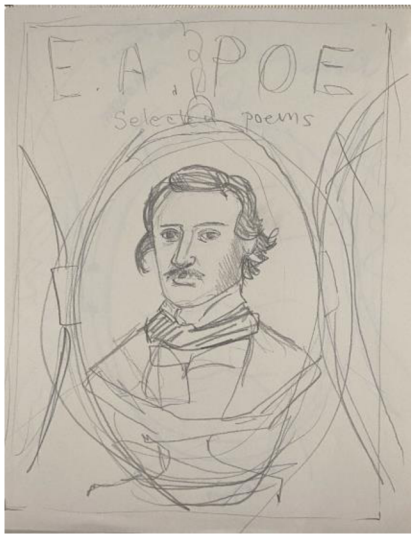

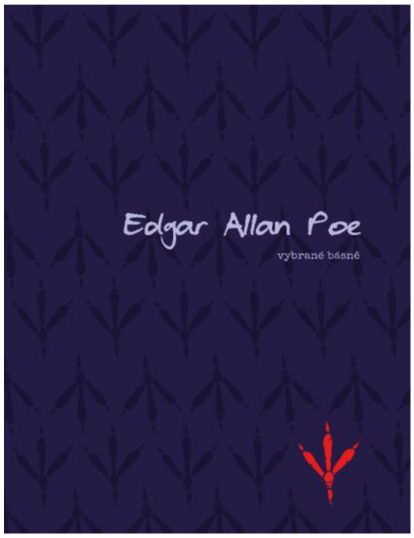

Obr. 50, 51, Návrhy obálky, autor: B.H.

9.2 FINÁLNÍ VERZE

Finální verze prošla jen lehkými úpravami. Byla upravena barevnost zvýrazněné havraní stopy, aby při výsledném tisku byla dostatečně kontrastní. Barevnost fontu jsem také upravila a zesvětlila.

Barevnost obálky je fialová barva v teplém podtónu, vyzkoušela jsem mnoho variant odstínů fialové, modré a zelené, ale nakonec temná fialová barva byla nejvíce vhodná. Snažila jsem se barevností zachovat mystičnost a temnost, kterou čtenáři očekávají od sbírky poezie od E. A. Poea. Střídajícím se motivem jsou havraní stopy, které jsou v tlumenější a tmavší barevnosti, než je samotný podklad. Chtěla jsem docílit určité optické iluze, kdy na první pohled není zřejmé, že se jedná o stopy. Výrazným prvkem, který se objevuje jak na obálce, tak i na zadní straně, je zvýrazněná karmínová havraní stopa.

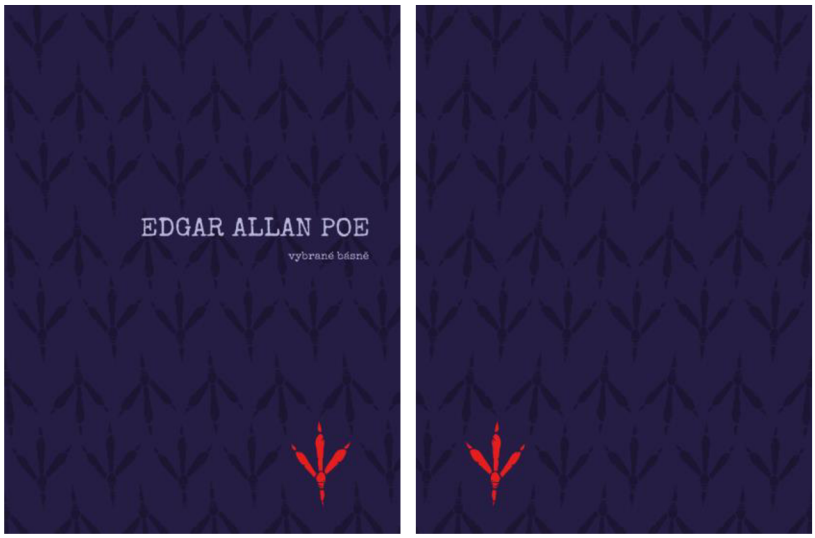

Obr. 52, 53, Finální verze obálky, autor: B.H.

10 TEXT

Při zpracování textu jsem narazila na několik problémů. Největší z nich byl český překlad básní, který nebyl dostupný u všech vybraných básní. Proto jsem musela vybírat, takové básně, aby vyhovovali mým představám, ale také zároveň splňovaly podmínku českého překladu.

Anglické originály, nebylo těžké sehnat. Na knižním trhu je několik publikací, které obsahují všechny básně, jenž byly vydány. Básně jsou také dostupné na internetu, jako například na webových stránkách Project Gutenberg [31], kde je možné nalézt všechny básně, které jsou vydané od spisovatele Edgara Allana Poea a mnoho dalších. Stránka je vedena v anglickém jazyce.

Text je na stránkách autorské knihy rozvržen tak, aby bylo možné umístit text s českým překladem, který je umístěn na folie, vedle anglického originálu. Folie jsem zvolila z důvodu jejich praktičnosti a originalitě. Folie, které jsou použity v autorské knize, jsou navrženy pro meotar, neboli zpětný projektor.

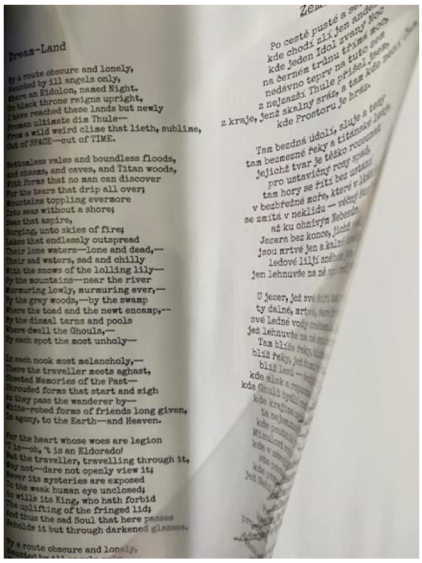

Obr. 54, Detail folie s textem, autor: B.H.

[31] The Project Gutenberg eBook of The Complete Poetical Works of Edgar Allan Poe. Dostupné z: https://www.gutenberg.org/files/10031/10031-h/10031-h.htm.

11 FONT

Domnívám se, že font je jednou z nejdůležitějších prvků knihy. Správně zvolený font napomáhá jak z estetické stránky, tak i z technické stránky, jako je čitelnost a přehlednost.

Snažila jsem se nalézt font, který by vyhovoval v oblasti čitelnosti, ale zároveň splňoval a doplňoval vizuální stránku autorské knihy.

Zvolila jsem tedy font, který vychází ze strojově psaného písma.

Písmo Special Elite[32], jsem nalezla na webových stránkách Google fonts. Písmo má pouze jeden řez a neobsahuje mnoho speciálních znaků, ale obsahuje důležité znaky a písmena, které se objevují v českém jazyce, tudíž splňuje všechny požadavky, které jsem na font měla.

Jeho čitelnost je dobrá jak na papíře, tak na průhledných foliích, které doprovází text.

Obr. 55, Font – Special Elite, autor fontu: Astigmatic, obrázek autor: B.H.

Na webových stránkách nebyl dostupný přehled celého fontu, tak jsem v grafickém programu vytvořila krátký přehled s vybranými znaky, které se objevují i v české abecedě.

V návrhu obálky jsem nejprve vyzkoušela různé druhy písma, které by se strojovým písmem korespondovaly. Nakonec jsem ve finálním návrhu obálky zvolila stejné písmo pro oba vyskytující se texty, abych zabránila případné vizuální komplikovanosti.

---

[32] ASTIGMATIC. Special Elite.

12 PŘÍPRAVA KNIHY

Příprava knihy je vždy z celého procesu nejvíce vzrušující, ale zároveň také stresující. Veškerá snaha, která byla do tvorby práce vložena, se nyní propojí a vznikne finální podoba autorské knihy. V této fázi se vždy ukáže, zda je kniha správně rozvržena, její možné chyby a nedostatky. Ale také, jako autor můžu vidět svou práci jako celek a nejen odříznuté fragmenty, na kterých jsem dlouhý čas pracovala.

Při přípravě knihy na tisk je důležité zkontrolovat několik aspektů, jako například, zda jsou všechny ilustrace ve správném barevném profilu, který ovlivní barevnost a kvalitu tisku. Barevný profil pokaždé zadávám podle informací z tiskového centra, ve kterém budu následně svou práci tisknout. Poté zkontroluji, zda jsou všechny ilustrace ve správném formátu, jelikož se může stát chyba v nastavení rozměrů.

Následně se zaměřím na sazbu textu a poslední korekturu. Procházím, zda je text správně usazen na stranu a jestli neobsahuje překlepy a možné gramatické chyby.

V posledních fázích tvorby mé autorské knihy si vždy vytisknu předběžný model, který jsem si také v tomto případě sešila. Model poté přinesu do tiskového centra, pro lepší orientaci při výsledném tisku.

Nakonec v tiskovém centru si zvolím na jaký papír se bude má kniha tisknout, pokud bych šla do neznámého tiskového centra, zašla bych na předběžnou konzultaci a nechala si představit jaké papíry nabízejí a jaké mají možnosti tisku. Osobně jsem zvolila papír s vyšší gramáží, než je běžný kancelářský papír, protože jsem chtěla zachovat funkčnost, která by korespondovala s materiálem folií.

Výslednou knihu jsem po celém procesu přípravy sešila, vyzkoušela jsem její funkčnost a nachystala jsem ji na výslednou fotodokumentaci.

Při tvorbě mé autorské knihy se vyskytlo několik problémů, které jsem dokázala vyřešit a následně jsem si práci vytvořila, vytiskla i sešila sama svépomocí.

12.1 FORMÁT

Před začátkem tvorby jsem se rozhodovala, jakou formu bude mít má autorská kniha.

Nejprve jsem se zaměřila na výběr vazby, podle které jsem tvořila návrhy ilustrací a sazbu textu. Věděla jsem, že nechci aby kniha byla moc malá, například v takové velikosti jak jsou sbírky básní od spisovatele Edgara Allana Poea běžně k dostání. Zaměřila jsem se tedy na větší velikosti jako je A4, nebo B4. Po několika zkušebních modelech, jsem usoudila, že tyto formáty nesedí k mému záměru a mé představě, jak by měla kniha vypadat a působit.

Nakonec jsem se rozhodla pro atypický formát autorské knihy a to 25cm x 19cm.

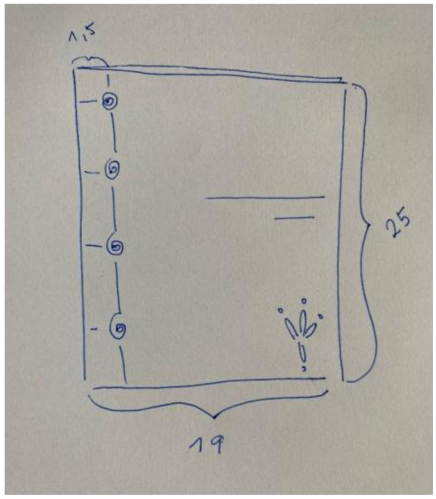

Obr.56, Vizualizace formátu, autor: B.H.

12.2 TISK

Přichystanou autorskou knihu jsem jako tiskový soubor přinesla do tiskového centra. Po obdržení výtisku knihy z tiskového centra jsem zjistila, že tisk ne zcela odpovídá mé představě. Zanesla jsem tedy soubor do jiného tiskového centra, tam ale nastala chyba v barevnosti tisku.

Tak jsem se nakonec rozhodla, že práci vytisknu svépomocí doma a předejdu tak dalším nevyžádaným komplikacím.

Zvolila jsem oboustranně matný papír gramáže 140g. Na tisk jsem použila tiskárny, které mě zatím nikdy v tisku nezklamaly. Tiskárnu EPSON L3150 ecotank a tiskárnu Brother DCP-T510W.

I přes komplikace, které tisk knihy doprovázely jsem došla k závěru, že autorská kniha bude tedy celá vytvořena, vytisknuta a svázána autorem. Tím bude splněna má osobní touha podílet se na vytvoření celé knihy.
Tiskový soubor jsem tedy upravila do takové formy, ve které je možné autorskou knihu tisknout na klasické tiskárně.
Tudíž, pokud by byla má autorská kniha například dostupná online pro vzdělávací účely, bylo by možné ji bez problému vytisknout ve školním zařízení a poté využít ve výuce.

12.3 VAZBA

U vazby jsem již od počátku věděla, že chci více osobnější a kreativnější vazbu, než jsem použila na mé bakalářské práci. Na mé bakalářské práci jsem použila kroužkovou vazbu na svázání mé autorské knihy, hlavním záměrem bylo, aby se s knihou lépe cestovalo a byla odolnější vůči okolnímu vlivu.

U mé magisterské práce jsem zvolila variantu japonské vazby, která se vyznačuje použitím vyražených otvorů, které se prošívají povoskovanou nití. Ze začátku jsem si nebyla zcela jistá, zda budu schopna knihu sama svázat, ale nakonec jsem zjistila, že je to velmi efektivní a jednoduchý způsob vazby, ve kterém se chci zdokonalit a využít ji v mé budoucí tvorbě.

Materiál vazby jsem zvolila sametovou barevnou nit, která je odolná, praktická z důvodu, že netrhá papír a podtrhuje svou barevností obálku knihy.

Prošívání knihy už bylo jednoduché, ale narazila jsem na problém s proražením otvorů do knihy. Autorskou knihu jsem rozdělila na tři části a za pomocí velkého šídla jsem se snažila prorazit díry skrze listy a folie. Nebyla to nejefektivnější technika, ale nakonec jsem byla schopna proděravět všechny čtyři otvory. Nakonec jsem na vazbu přivázala dekorativní uzly, které dotvořily, výsledný vzhled vazby.

Obr. 57, 58, Příprava knihy, Detail vazby, autor: B.H.

13 FOTODOKUMENTACE AUTORSKÉ KNIHY

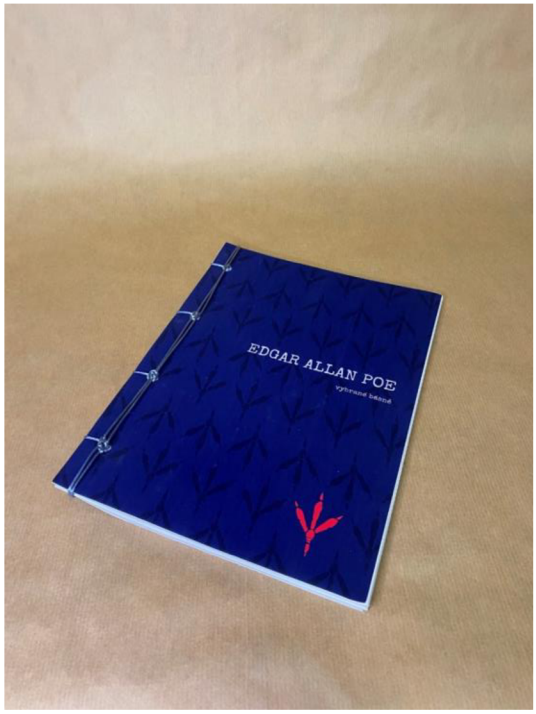

Obr. 59, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H.

Obr. 60, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H.

Obr. 61, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H.

Obr. 62, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H.

Obr. 63, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H.

Obr. 64, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H.

Obr. 65, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H.

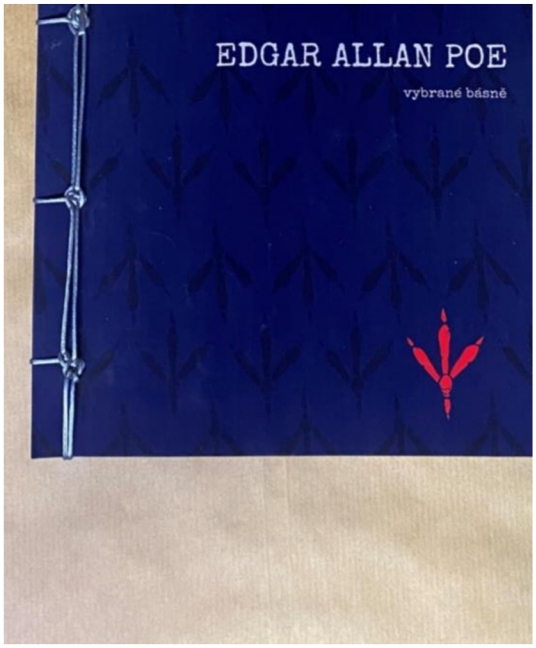

Obr.66, Autorská kniha fotodokumentace detail, autor: B.H.

14 UKÁZKA ROZLOŽENÍ ILUSTRACE S TEXTEM

Evening star

'Twas noontide of summer,
And mid-time of night;
And stars, in their orbits,
Shone pale, thro' the light
Of the brighter, cold moon,
'Mid planets her slaves,
Herself in the Heavens,
Her beam on the waves.
I gaz'd awhile
On her cold smile;
Too cold — too cold for me —
There pass'd, as a shroud,
A fleecy cloud,
And I turn'd away to thee,
Proud Evening Star,
In thy glory afar,
And dearer thy beam shall be;
For joy to my heart
Is the proud part
Thou bearest in Heav'n at night,
And more I admire
Thy distant fire,
Than that colder, lowly light.

Večernice

Byl poledni den léta
a půlnoční čas;
hvězdy na svých drahách
blýskotaly v žar
luny, kralujíci
dálným planetám,
věčné strodlici
svou lic, danou tmám.
Vzhlédl jsem v dal,
kde úsměv pilá
chladny – tak chladny pro mě!
Mrak uplynul
jak rubáš pilá
a já tvář zvrátil k tobě,
Večernice,
v třpyt měsíce
zhnouzí tak nevyslovně!
Srdce potěšíš,
čím mílá, vzácná vyš,
nebesa noci rozsvítíš
víc mě milí v tmách
tvůj dár v dálavách
než chladny luny svit.

překlad Josef Kizel

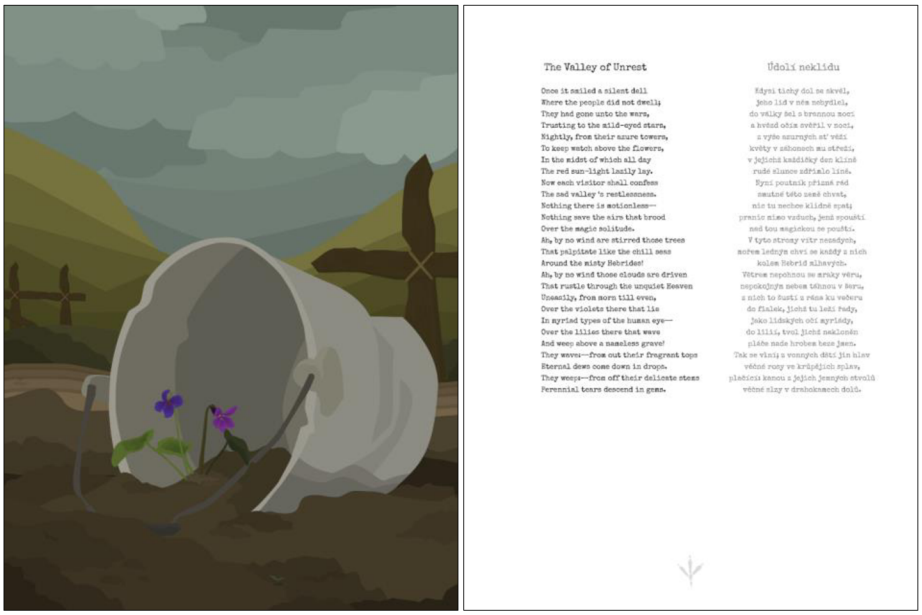

The Valley of Unrest

Once it smiled a silent dell
Where the people did not dwell;
They had gone unto the wars,
Trusting to the mild-eyed stars,
Nightly, from their azure towers,
To keep watch above the flowers,
In the midst of which all day
The red sun-light lazily lay.
Now each visitor shall confess
The sad valley's restlessness.
Nothing there is motionless—
Nothing save the airs that brood
Over the magic solitude.
Ah, by no wind are stirred those trees
That palpitate like the chill seas
Around the misty Hebrides!
Ah, by no wind those clouds are driven
That rustle through the unquiet Heaven
Uneasily, from morn till even,
Over the violets there that lie
In myriad types of the human eye—
Over the lilies there that wave
And weep above a nameless grave!
They wave—from out their fragrant tops
Eternal dews come down in drops.
They weep—from off their delicate stems
Perennial tears descend in gems.

Údolí neklidu

Kdysi tichy dol se skvěl,
jeho lid v něm nebydlel,
do války šel s hvězdnou nocí
a květé očím svěřil v noci,
z výše azurových věží
květy v záhonech na střeží,
v jejichž každičky den klíně
rudé slunce zdřímlo líně.
Nyní poutník přizná řád
neklidné této země chvat,
nic tu nechce klidné zůstat;
pranic mimo vzduch, jenž spouští
nad tou magickou se pouští.
V tyto strany vítr neandych,
mořem ledným chvěl se každý z nich
kolem Hebrid mlhavých.
Větrem nepohnou se mraky věru,
nepokojným nebem těkhou v šeru,
z nich to šustí a rána ku večeru
do fialek, jichž tu leží řady,
jako lidských očí myriady,
do lilií, kvůl jichž neklonče
pláče nade hrobem bez jmen.
Tak se vinší z vonných dětí jin mlav
věčné rosy ve krůpějích splav,
plačtivi kanou z jejich jemných stvolů
věčné slzy v drahokamech dolů.

Obr. 67, Rozložení ilustrace s textem – Večernice, autor: B.H.

Obr. 68, Rozložení ilustrace s textem – Údolí neklidu, autor: B.H.

Sonnet—Silence

There are some qualities — some incorporate things
That have a double life — life apart made,
The type of that twin entity which springs
From matter and light, evinced in solid and shade.
There is a two-fold Silence — sea and shore —
Body and soul. One dwells in lonely places,
Newly with grass o'ergrown. Some solemn graces —
Some human memories and tearful lore,
Render his terrorless — his name's "No More."
He is the corporate Silence — dread him not!
No power hath he of evil in himself;
But should some urgent fate — untimely lot!
Bring thee to meet his shadow (nameless elf,
Who haunteth the dim regions where hath trod
No foot of man) — commend thyself to God!

Ticho

Jsou věci vtělené, jsou vlastnosti,
jež v sobě ukrývají život dvojí,
jenž stvořen co typ dvojí jsoucnosti
z hmoty a světla, tělo, stín se rojí.
Jak břeh a moře, tak je dvojí Ticho,
je tělo, duchy ta pustých místech
pokrytých čerstvou trávou, plně s vzdech
věk přímý, lidské upomínky tíž
dě berou ji, ta sluje "Nikdy již!"
Zlé moci v tomto bys neshledal.
Však Osud chvatný kdyby v slobě
bez jména elf ten pustých míst s skal,
kam člověk nevkročí, Bůh pomoc tobě!

Obr. 69, Rozložení ilustrace s textem – Ticho, autor: B.H.

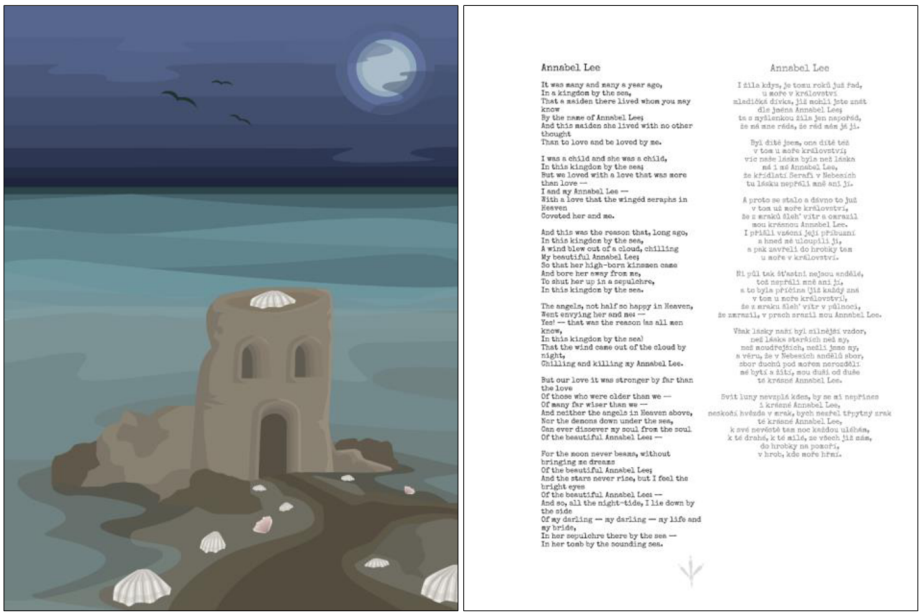

Annabel Lee

It was many and many a year ago,
In a kingdom by the sea,
That a maiden there lived whom you may
know
By the name of Annabel Lee;
And this maiden she lived with no other
thought
Than to love and be loved by me.

I was a child and she was a child,
In this kingdom by the sea;
But we loved with a love that was more
than love —
I and my Annabel Lee —
With a love that the winged seraphs in
Heaven
Coveted her and me.

And this was the reason that, long ago,
In this kingdom by the sea,
A wind blew out of a cloud, chilling
My beautiful Annabel Lee;
So that her high-born kinsmen came
And bore her away from me,
To shut her up in a sepulchre,
In this kingdom by the sea.

The angels, not half so happy in Heaven,
Went envying her and me —
Yes! — that was the reason (as all men
know,
In this kingdom by the sea)
That the wind came out of the cloud by
night,
Chilling and killing my Annabel Lee.

But our love it was stronger by far than
the love
Of those who were older than we —
Of many far wiser than we —
And neither the angels in Heaven above,
Nor the demons down under the sea,
Can ever dissever my soul from the soul
Of the beautiful Annabel Lee —

For the moon never beams, without
bringing me dreams
Of the beautiful Annabel Lee;
And the stars never rise, but I feel the
bright eyes
Of the beautiful Annabel Lee —
And so, all the night-tide, I lie down by
the side
Of my darling — my darling — my life and
my bride,
In her sepulchre there by the sea —
In her tomb by the sounding sea.

Annabel Lee

I žila kdys, je tomu roků již řad,
u moře v království
mladičká dívka, již mohli jste znát
dle jména Annabel Lee;
ta s myšlenkou žila jen napořád,
že mě mne ráda, že ráda mne já ji.

Byl dítě jsem, ona dítě též
v tom u moře království;
víc nežli lásku byla než lásku
mě i mé Annabel Lee,
že křídlatí Serafi v Nebesích
tu lásku nepřáli mně ani jí.

A proto se stalo a dávno to již
v tom už moře království,
že z mrazů šleh' vítr a omrazil
mou krásnou Annabel Lee.
I přišli vrásní její příbuzní
a hned ze vlnopláli ji,
a pak zavřeli do hrobky ten
u moře v království.

Bl ýli tak šťastní nejsou andělé,
tod nepřáli mně ani ji,
a to byla příčina (již každý zná
v tom u moře království),
že z mrazu šleh' vítr v pálnoci,
že zmrazil, v prach zrazil mou Annabel Lee.

Však lásky naší byl silnější vzdor,
než lásky starších než my,
než moudřejších, nežli jsme my,
a věru, že v Nebesích andělů sbor,
sbor duchů pod mořem nerozdělí
mé bytí a šlik, mou duši od duše
té krásné Annabel Lee.

Svit luny nevyjde kdes, by mi nepřinesl
i krásné Annabel Lee,
neskočí hvězda v zrak, bych nezřel třpytný zrak
té krásné Annabel Lee,
k své nevěstě tam noc každou uléhám,
k té drahé, k té milé, ze všech již zde,
do hrobky na pokoří,
v hrob, kde moře hřmí.

Obr. 70, Rozložení ilustrace s textem – Annabel Lee, autor: B.H.

III. PEDAGOGICKÁ ČÁST

15 VYUŽITÍ VE VÝUCE

Má autorská kniha byla vytvořena nejen za účelem estetickým, ale byla vytvořena i se záměrem vzdělávacím. V následující částí diplomové magisterské práce bude možné vidět dvě varianty využití mé autorské knihy jako inspirace a didaktické pomůcky. Její možné využití na základní škole ve výuce výtvarné výchovy tak i využití na střední škole ve výuce počítačové grafiky a anglického jazyka.

15.1 INSPIRACE A DIDAKTICKÁ POMŮCKA

15.1.1 Výtvarná výchova

Autorskou knihu jako téma výtvarné práce, je možné využít v upravené formě v každém ročníku základní školy, jak na prvním, tak na druhém stupni.

Na základní škole může být má autorská kniha použita jako inspirace pro žáky v souvislosti s využitím více než jednoho materiálu. Žáci budou schopni sami si vytvořit svou vlastní autorskou knihu zaměřenou na oblíbenou knížku, nebo pohádku. Žákům bude předvedeno, jak si mohou pod dohledem sešít provázkem svou autorskou knihu a poté ji představí svým spolužákům.

Pokud je to v možnostech základní školy, je možné žákům předvést vektorovou ilustraci, její tvorbu a základní postup. Žáci si mohou sami vyzkoušet navrhnout jednoduchou ilustraci sestavenou z jednoduchých základních tvarů.

15.1.2 Počítačová grafika

Na středních uměleckých školách je možné mou autorskou knihu využít jako inspiraci pro vytvoření autorské knihy na téma oblíbeného spisovatele, nebo přímo spisovatele Edgara Allana Poea. Studenti mohou mít za úkol zakomponovat netypický materiál, jako například kov, folii, nebo přírodní materiály. Hlavním grafickým prvkem by stále byla zachována vektorová ilustrace. Hlavní výzvou by bylo pro studenty zkombinovat a vizuálně vybalancovat netradiční materiál s plošnou geometrickou formou ilustrace.

15.1.3 Anglický jazyk

Největší uplatnění mé autorské knihy je ve výuce anglického jazyka. Zaměřuji se především na výuku na středních školách, z důvodu úrovně komplikovanosti básní, ale nic nebrání tomu využít knihu i na druhém stupni základní školy. Knihu je možné využít i jako doplňující literaturu na vysoké škole.

Žáci mohou autorskou knihu využít k četbě. Mohou číst text bez českého překladu, nebo mohou číst básně paralelně s českým překladem za pomocí dostupných folií, které jsou k nalezení u každé básně. Folie se také dají použít na poznámky, které je možné na ně připsat. Ilustrace napomáhají žákovi pochopit a přiblížit atmosféru každé básně.

Na středních školách je možné knihu využít také na procvičení slovní zásoby, společně se čtením a porozuměním textu. Ke knize by bylo možné vytvořit výukové procvičující listy s úkoly a otázkami.

ZÁVĚR

Cílem mé diplomové magisterské práce, bylo vytvořit autorskou knihu, která by přiblížila tvorbu spisovatele Edgara Allana Poea běžnému čtenáři a zároveň byla využitelná i například v pedagogice jako inspirace, nebo didaktická pomůcka ve výuce.

Autorská kniha nese tématiku vybraných básní od spisovatele Edgara Allana Poea, které jsou doprovázeny deseti vektorovými ilustracemi. Ilustrace vycházejí z obsahu vybraných básní a napomáhají přiblížit čtenáři jejich atmosféru. Ilustrace a text jsou doplněny transparentními foliemi, které obsahují český překlad vybraných básní. Folie dávají možnost číst text bez překladu v originálním znění, nebo číst text paralelně s českým překladem.

Teoretická část práce se věnuje přiblížením termínu autorské knihy, jejím představitelům z České republiky, ale i zahraniční autory. Dále je představen stručný průzkum vizuálních podob sbírek od spisovatele Edgara Allana Poea a představení autorů, kteří mě vizuálně inspirovali svou tvorbou k vytvoření mé vlastní autorské knihy. Teoretická část je zakončena stručným vymezením a přiblížením termínu ilustrace a vektorové ilustrace, společně s krátkým představením samotného autora.

V praktické části mé diplomové magisterské práce je možné nalézt informace a fotodokumentaci celé tvorby autorské knihy. Na začátek je uveden postup návrhů a myšlenek, které mě doprovázely při tvorbě. Následně je uveden stručný rozbor všech deseti ilustrací, které jsou obsaženy v autorské knize. Praktická část se také věnuje informacemi o přípravě, zpracování a následnou vazbou knihy. Závěrem je doložena výsledná fotodokumentace autorské knihy.

Pedagogická část práce se věnuje problematice využití mé autorské knihy ve výuce. Tato část je rozdělena na tři oblasti: výtvarná výchova se zaměřením na základní školu, střední umělecké školy a využití v anglickém jazyce na středních školách.

Domnívám se, že jsem své zvolené cíle pro mou diplomovou magisterskou práci splnila i přes překážky, které se při procesu tvorby objevily.

Jelikož si ráda vytvářím nové výzvy, díky kterým mohu svou tvorbu posouvat a rozvíjet, zvolila jsem tentokrát odlišný, pro mě nový postup tvorby autorské knihy, který mi umožnil získat nové zkušenosti a znalosti tématiky, které mohu dále využít ve své budoucí tvorbě.

ANOTACE

Příjmení a jméno:	Hirtová Barbora
Katedra:	Katedra výtvarné výchovy
Fakulta:	Pedagogická fakulta
Název diplomové práce:	Ilustrace k vybraným básním Edgara Allana Poea
Vedoucí diplomové práce:	doc. Ondřej Michálek
Počet znaků:	46 450 znaků
Počet příloh:	15
Počet titulů použité literatury:	Literární zdroje: 11, Online zdroje: 16
Klíčová slova:	Autorská kniha, Básně, Poezie, Ilustrace, Digitální grafika, Vektorová ilustrace, Kniha, Edgar Allan Poe
Anotace diplomové práce:	Magisterská diplomová práce je rozdělena na tři části. Teoretická část se věnuje vizuálnímu rozboru sbírek Edgara Allana Poea a terminologii autorské knihy a ilustrace. Praktická část popisuje tvorbu vektorových ilustrací a zpracování autorské knihy. Pedagogická část se zaměřuje na využití autorské knihy ve výuce na základních a středních školách.
Anotace diplomové práce anglicky:	The diploma project is divided into three parts. The theoretical part focuses on the visual analysis of Edgar Allan Poe's poetry collections and the terminology of the artist's book and illustration. The practical part describes the creation of vector illustrations and the process of creating the artist's book. The pedagogical part focuses on using the artist's book in teaching at primary and secondary schools.

RESUMÉ

This text is an accompanying text of the practical part of the diploma thesis

This diploma project aims are to create vector illustrations based on selected poems by Edgar Allan Poe. Illustrations will be part of an artist's book which will be printed and bound by the author. The artist's book will also contain original texts of the poems with Czech translations on transparent foils.

The diploma project consists of theoretical, practical, and pedagogical parts.

The theoretical part focuses on visual analysis of the selected Edgar Allan Poe poetry collections, which are available on the market—followed by a brief description of the division of the terms illustration and digital illustration. Lastly, there is a theoretical description of the vector illustration principles, described with the help of authentic picture.

The practical part focuses on the process of designing vector illustrations and their meaning. Followed by the information about the creation of the artist's book, its design and the final steps in printing and binding. Lastly, there is a photo documentation of the final artist's book with visualization of selected illustrations with poems.

The pedagogical part focuses on the usability of the artist's book in elementary schools, focused on art classes. In secondary schools focused on the English language and also for secondary schools of applied art, where it can be used in graphic design classes. The artist's book can be used as inspiration or as a didactic aid.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

CALDWELLOVÁ, Cath, ed. DRUHY DIGITÁLNÍCH ILUSTRACÍ. In: CALDWELLOVÁ, Cath, ed. *Grafický design pro každého*. Praha: Euromedia Group, 2020, s.116-117. Universum (Euromedia Group). ISBN 978-80-242-6903-0.

DANHOFEROVÁ, Jana. Symbolika barev. In: DANHOFEROVÁ, Jana. *Velká kniha barev: kompletní průvodce pro grafiky, fotografy a designéry*. Brno: Computer Press, 2012, s. 44. ISBN 978-80-251-3785-7.

FAJŠAR, Jiří. Edgar Allan Poe. In: *Dějiny americké poezie*. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2006, s. 16. ISBN 80-86845-44-3.

PECK, Alexander a Eva PECK. Edgar Allan Poe. In: *Americká literatura: [anglicko-český zrcadlový text]*. Dubicko: INFOA, 2002, s. 40-43. ISBN 80-7240-299-4.

POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*. Praha: Dobrovský, 2020. Knihy Omega. ISBN 978-80-7390-165-3.

POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*. Vyd. v Dokořán 1. Praha: Dokořán, 2003. Mocca. ISBN 80-865-6953-5.

POE, Edgar Allan. *Krkavec*. Praha: Prstek, 2008. ISBN 978-80-904164-0-6.

POE, Edgar Allan. *Sen ve snu*. V tomto uspořádání 1.vyd. Praha: BB art, 2002. Versus. ISBN 80-725-7737-9.

POE, Edgar Allan. *The Complete Poetry Of Edgar Allan Poe*. UK: Penguin Putnam, 2008.

POE, Edgar Allan. *The Raven and Other Selected Poems*. UK: William Collins, 2016. ISBN 978-0-00-818051-5.

VÁCHAL, Josef. *Váchal Josef – E. A. Poe v dřevorytu* [1 stran + 15 dřevorytů]. 600 výtisků. Pourova edice v Praze, 1946.

Online zdroje

About. *Malika Favre* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://www.malikafavre.com/about

ASTIGMATIC. Special Elite. *Google Fonts* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://fonts.google.com/specimen/Special+Elite

Autorská kniha. *Muzeum umění Olomouc* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://muo.cz/o-nas/veda-a-vyzkum/sbirky/autorska-kniha/

Bio. *Tomski&Polanski* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://www.tomskipolanski.com/bio

Géza Perneczky. MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC. *Central European Art Database* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://cead.space/Detail/people/47/lang/cs_CZ

KOTRLA, Pavel. Eliška Čabalová. *Osobnosti Valašska* [online]. c2024 [cit. 2024-06-07]. Dostupné z: https://www.osobnostivalasska.cz/osobnost/eliska-cabalova/

Květa Pacovská. *Paměť národa* [online]. © 2008-2024 [cit. 2024-06-07]. Dostupné z: https://www.pametnaroda.cz/cs/pacovska-kveta-1928

Monogramista T.D (Dezider Tóth). MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC. *Central European Art Database* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://cead.space/Detail/people/35/lang/cs_CZ

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC. Vladimír Havlík | SOFT SPIRIT. *Muzeum umění Olomouc* [online]. c2024 [cit. 2024-06-07]. Dostupné z: https://www.olmuart.cz/test/vladimir-havlik-soft-spirit--565

NÁBĚLEK, Kamil. Milan Knížák. *ARTLIST* [online]. ©2006–2024 [cit. 2024-06-07]. Dostupné z: https://www.artlist.cz/milan-knizak-526/

NOVOTNÝ, Jan. Večerní oblohu „zdobí“ Večernice a zvířetníkové světlo. *Slezská Univerzita* [online]. 2023, 13.03.2023 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://www.slu.cz/phys/cz/aktuality/15/499

PAPIRAKNIHA.INFO. Autorská kniha. *AUTORSKÁ KNIHA & PAPER ART* [online]. © 2020 [cit. 2024-06-06]. Dostupné z: https://www.papirakniha.info/autorska-kniha-1

Sol LeWitt. *Art Consulting* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://www.acb.cz/cs/ceny-umeni/sol-lewitt-1928-2007

SUCHAN, Pavel. Jasný bod na večerní obloze je planeta Venuše. *Česká astronomická společnost* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://www.astro.cz/clanky/ukazy/jasny-bod-na-vecerni-obloze-je-planeta-venuse.html

ŠINDELÁŘ, Dušan. Pojem vědecké ilustrace. In: *Vědecká ilustrace v Čechách* [online]. Praha: Obelisk, 1973, s. 7 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://ndk.cz/uuid/uuid:0c276100-adb5-11e3-a597-5ef3fc9bb22f

The Project Gutenberg eBook of The Complete Poetical Works of Edgar Allan Poe. *Project Gutenberg* [online]. 2003, 10.10.2003, 13.03.2021 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://www.gutenberg.org/files/10031/10031-h/10031-h.htm

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1, Kniha Dokument (1965), autor: Milan Knížák ***str. 11***

Kniha Dokument: Milan Knížák. In: *Sbírky Národní galerie Praha* [online]. c2024 [cit. 2024-06-06]. Dostupné z: https://sbirky.ngprague.cz/dielo/CZE:NG.P_8839

Obr. 2, Kniha Dokument (1952–1985), autor: Milan Knížák ***str. 11***

Milan Knížák. Kniha dokumentů, 1952–1985 (z výstavy Listování). In: *IDNES* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://1gr.cz/fotky/idnes/09/061/gal/OB2ba6a9_listovani_001.jpg

Obr. 3, Kniha o nebi (1981-1982), autor: Vladimír Havlík ***str. 11***

Kniha o nebi. In: *Muzeum umění Olomouc* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.olmuart.cz/test/gfx/contentimg/0565_3497.jpg

Obr. 4, 10 jarních básní (1980), autor: Vladimír Havlík ***str. 11***

10 jarních básní (1980). In: Muzeum umění Olomouc [online]. ©2022 [cit. 2024-06-06]. Dostupné z: https://www.olmuart.cz/test/gfx/contentimg/0565_3495.jpgAndy Warhol, Brillo, 1988. In: Muzeum umění Olomouc [online]. c2024 [cit. 2024-06-07]. Dostupné z: https://muo.cz/o-nas/veda-a-vyzkum/sbirky/autorska-kniha/

Obr. 5, Maxonův pán a jiné povídky, autor: Eliška Čabalová ***str. 12***

POLÁŠEK, Roman. Maxonův pán a jiné povídky. In: *Ostravan* [online]. c2024 [cit. 2024-06-07]. Dostupné z: https://www.ostravan.cz/files/2021/09/FOTO-2-E.-%C2%A8abalov%E2%80%A0-MoxonO%CC%88v-p%E2%80%A0n.-Foto-Roman-Pol%E2%80%A0A%CC%81ek-535x357.jpg

Obr. 6, Z didaktického cyklu Vyhynulé formy, autor: Eliška Čabalová ***str. 12***

(Autor fotografií: Roman Polášek) POLÁŠEK, Roman. Z didaktického cyklu Vyhynulé formy. In: *Ostravan* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.ostravan.cz/files/2021/09/FOTO-3-Z-didakticka%CC%84ho-cyklu-Vyhynula%CC%84-formy.-Foto-Roman-Pol%E2%80%A0A%CC%81ek-535x357.jpg

Obr. 7, Alphabet (2000), autor: Květa Pacovská ***str. 12***

Alphabet. In: *Moravská galerie sbírky on-line* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://sbirky.moravska-galerie.cz/dilo/CZE:MG.GD_25787

Obr. 8, Rot Rothorn (1999), autor: Květa Pacovská ***str. 12***

Rot Rothorn. In: *Moravská galerie sbírky on-line* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://sbirky.moravska-galerie.cz/images/diela/MG./72/CZE_MG.GD_25786/CZE_MG.GD_25786.jpeg

Obr. 9, Autorská kniha, autor Andy Warhol ***str. 13***

Andy Warhol, Brillo, 1988. In: *Muzeum umění Olomouc* [online]. c2024 [cit. 2024-06-07]. Dostupné z: https://muo.cz/o-nas/veda-a-vyzkum/sbirky/autorska-kniha/

Obr. 10, Příběh barevných stužek. Svazek 25.ARTE VIDA, autor: Géza Perneczky str. 13

Příběh barevných stužek. Svazek 25. ARTE VIDA. In: *Central European Art Database* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://cead.space/Detail/objects/717

Obr. 11, Kniha v prenatálním stavu (soubor 8 autorských knih – objektů), autor: Dezider Tóth str.14

Kniha v prenatálním stavu (soubor 8 autorských knih - objektů). In: *Central European Art Database* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://cead.space/Detail/objects/703/lang/cs_CZ

Obr. 12, CUBE, (1990), autor: Sol Lewitt str. 14

CUBE: Sol Lewitt. In: *Muzeum umění Olomouc* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://old.muo.cz/gfx/contentimg/sc_0266_0335.jpg

Obr.13, Rozhraní programu Affinity Designer, autor: Barbora Hirtová, dále jako B.H. str. 16

Obr. 14, Kniha The Complete Poetry of Edgar Allan Poe, str. 17

POE, Edgar Allan. *The Complete Poetry Of Edgar Allan Poe*. UK: Penguin Putnam, 2008. ISBN 9780451531056.

Obr. 15, Kniha The Complete Poetry of Edgar Allan Poe, str. 17

POE, Edgar Allan. *The Complete Poetry Of Edgar Allan Poe*. UK: Penguin Putnam, 2008. ISBN 9780451531056.

Obr. 16, Kniha The Raven and Other Selected Poems str. 18

POE, Edgar Allan. *The Raven and Other Selected Poems*. UK: William Collins, 2016. ISBN 978-0-00-818051-5.

Obr. 17, Kniha The Raven and Other Selected Poems str. 18

POE, Edgar Allan. *The Raven and Other Selected Poems*. UK: William Collins, 2016. ISBN 978-0-00-818051-5.

Obr.18, Kniha The Raven and Other Selected Poems, slovníček str. 18

POE, Edgar Allan. *The Raven and Other Selected Poems*. UK: William Collins, 2016. ISBN 978-0-00-818051-5.

Obr.19, Kniha The Raven and Other Selected Poems, slovníček str. 18

POE, Edgar Allan. *The Raven and Other Selected Poems*. UK: William Collins, 2016. ISBN 978-0-00-818051-5.

Obr. 20, Kniha Havran a jiné básně, nakladatelství DOBROVSKÝ, s.r.o. str. 19

POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*. Praha: Dobrovský, 2020. Knihy Omega. ISBN 978-80-7390-165-3.

Obr. 21, Kniha Havran a jiné básně, nakladatelství DOBROVSKÝ, s.r.o. str. 19

POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*. Praha: Dobrovský, 2020. Knihy Omega. ISBN 978-80-7390-165-3.

Obr. 22, Kniha Havran a jiné básně, nakladatelství Dokořán, s.r.o. ***str. 20***

POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*. Vyd. v Dokořán 1. Praha: Dokořán, 2003. Mocca. ISBN 80-865-6953-5.

Obr. 23, Kniha Havran a jiné básně, nakladatelství Dokořán, s.r.o. ***str. 20***

POE, Edgar Allan. *Havran a jiné básně*. Vyd. v Dokořán 1. Praha: Dokořán, 2003. Mocca. ISBN 80-865-6953-5.

Obr. 24, Kniha sen ve snu. ***str. 21***

POE, Edgar Allan. *Sen ve snu*. V tomto uspořádání 1.vyd. Praha: BB art, 2002. Versus. ISBN 80-725-7737-9.

Obr. 25, Kniha sen ve snu. ***str. 21***

POE, Edgar Allan. *Sen ve snu*. V tomto uspořádání 1.vyd. Praha: BB art, 2002. Versus. ISBN 80-725-7737-9.

Obr. 26, Kniha Krkavec ***str. 22***

POE, Edgar Allan. *Krkavec*. Praha: Prstek, 2008. ISBN 978-80-904164-0-6.

Obr. 27, Kniha Krkavec ***str. 22***

POE, Edgar Allan. *Krkavec*. Praha: Prstek, 2008. ISBN 978-80-904164-0-6.

Obr. 28, Kniha E.A.POE DŘEVORYTY, autor: Josef Váchal ***str. 23***

VÁCHAL, Josef. *Váchal Josef – E. A. Poe v dřevorytu* [1 stran + 15 dřevorytů]. 600 výtisků. Pourova edice v Praze, 1946.

Obr. 29, Kniha E.A.POE DŘEVORYTY, autor: Josef Váchal ***str. 23***

VÁCHAL, Josef. *Váchal Josef – E. A. Poe v dřevorytu* [1 stran + 15 dřevorytů]. 600 výtisků. Pourova edice v Praze, 1946.

Obr. 30, Tribute to Franz Kafka, autor: Tomski&Polanski ***str. 24***

Tribute to Kafka. In: *Tomski&Polanski* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.tomskipolanski.com/tomski?pgid=jq0ovokr-afec923a-e952-4c01-bb3d-49f5882edc86

Obr. 31, Tribute to H+Z, autor: Tomski&Polanski ***str. 24***

Tribute to H+Z. In: *Tomski&Polanski* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.tomskipolanski.com/tomski?pgid=jq0ovokr-912ef9df-e4e5-48d6-93da-398a565fb358

Obr. 32, Obálka knihy Petr a Lucie, Hana Mičková ***str. 25***

EDICE COOBOO CLASSICS. In: *Hana Mičková* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.hanamickova.cz/nwm-upload/2023/12/pal.jpg?size=post

Obr. 33, Obálka knihy Frankenstein aneb novodobý Prométheus, autor: Hana Mičková str. 25

EDICE COOBOO CLASSICS. In: *Hana Mičková* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.hanamickova.cz/nwm-upload/2023/12/f.jpg?size=post

Obr. 34, Low Poly City, autor: Pavel Novák str. 25

Low Poly City. In: *Behance* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.behance.net/gallery/38006759/Low-Poly-City

Obr. 35, Low Poly City, autor: Pavel Novák str. 25

Low Poly City. In: *Behance* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.behance.net/gallery/38006759/Low-Poly-City

Obr. 36, Danseuses , autor: Malika Favre str. 26

DANSEUSES. In: *Malika Favre* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.malikafavre.com/uploads/project_large_images/Montreux_main.png

Obr. 37, Sweeping into fall, autor: Malika Favre str. 26

SWEEPING INTO FALL. In: *Malika Favre* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://www.malikafavre.com/uploads/project_large_images/SIF.png

Obr. 38, Obálky trilogie Nadace, autor: Don Ivan Punchatz str. 26

Foundation by Isaac Asimov (Avon, 1966). In: *RetroBookCovers* [online]. c2024 [cit. 2024-06-17]. Dostupné z: https://retrobookcovers.com/wp-content/uploads/2019/03/asimov-foundation-03.jpg

Obr. 39, Portrét spisovatele Edgara Allana Poea str. 27

Edgar Allan Poe na daguerrotypii z roku 1849. In: *Wikipedia* [online]. 2023, 19. ledna 2023 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Edgar_Allan_Poe#/media/Soubor:Edgar_Allan_Poe,_circa_1849,_restored,_squared_off.jpg

Obr. 40, Ilustrace Annabel Lee, autor: B.H. str. 33

Obr. 41, Ilustrace Havran, autor: B.H. str. 34

Obr. 42, Ilustrace Večernice, autor: B.H. str. 35

Obr. 43, Ilustrace Duchové mrtvých, autor: B.H. str. 36

Obr. 44, Ilustrace Ticho, autor: B.H. str. 37

Obr. 45, Ilustrace Země snů, autor: B.H. str. 38

Obr. 46, Ilustrace Údolí neklidu, autor: B.H. str. 39

Obr. 47, Ilustrace Svatební balada, autor: B.H. ***str. 40***

Obr. 48, Ilustrace Země Vil, autor: B.H. ***str. 41***

Obr. 49,IIlustrace Eldorádo, autor: B.H. ***str. 42***

Obr. 50, Návrhy obálky, autor: B.H. ***str. 43***

Obr. 51, Návrhy obálky, autor: B.H. ***str. 43***

Obr. 52, Finální verze obálky, autor: B.H. ***str. 44***

Obr. 53, Finální verze obálky, autor: B.H. ***str. 44***

Obr. 54, Detail folie s textem, autor: B.H. ***str. 45***

Obr. 55, Font – Special Elite, autor fontu: Astigmatic, obrázek, autor: B.H. ***str. 46***

ASTIGMATIC. Special Elite. *Google Fonts* [online]. c2024 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: https://fonts.google.com/specimen/Special+Elite

Obr. 56, Vizualizace formátu, autor: B.H. ***str. 48***

Obr. 57, Příprava knihy, autor: B.H. ***str. 49***

Obr. 58, Detail vazby, autor: B.H. ***str. 49***

Obr. 59, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H. ***str. 50***

Obr. 60, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H. ***str. 50***

Obr. 61, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H. ***str. 51***

Obr. 62, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H. ***str. 51***

Obr. 63, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H. ***str. 52***

Obr. 64, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H. ***str. 52***

Obr. 65, Autorská kniha fotodokumentace, autor: B.H. ***str. 53***

Obr. 66, Autorská kniha fotodokumentace detail, autor: B.H. ***str. 53***

Obr. 67, Rozložení ilustrace s textem – Večernice, autor: B.H. ***str. 54***

Obr. 68, Rozložení ilustrace s textem – Údolí neklidu, autor: B.H. ***str. 54***

Obr. 69, Rozložení ilustrace s textem – Ticho, autor: B.H. ***str. 55***

Obr. 70, Rozložení ilustrace s textem – Annabel Lee, autor: B.H. ***str. 55***

PŘÍLOHY

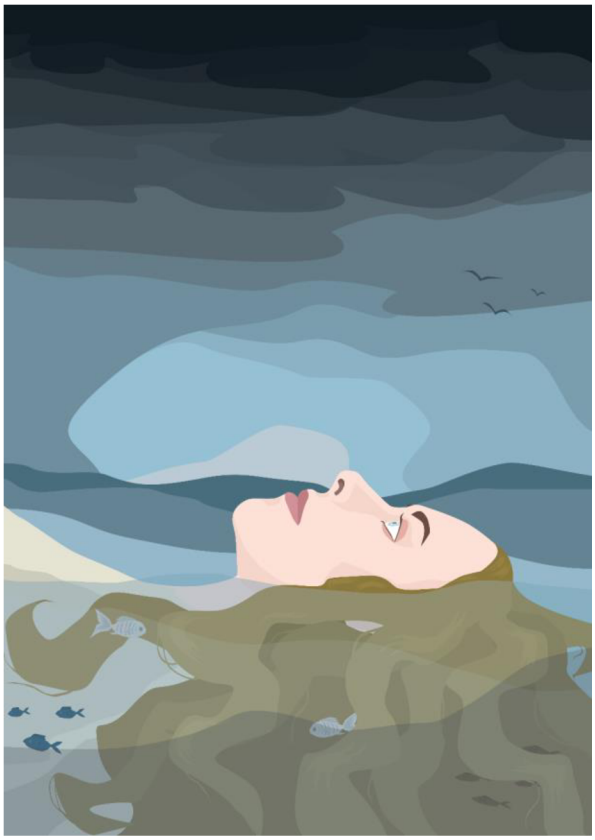

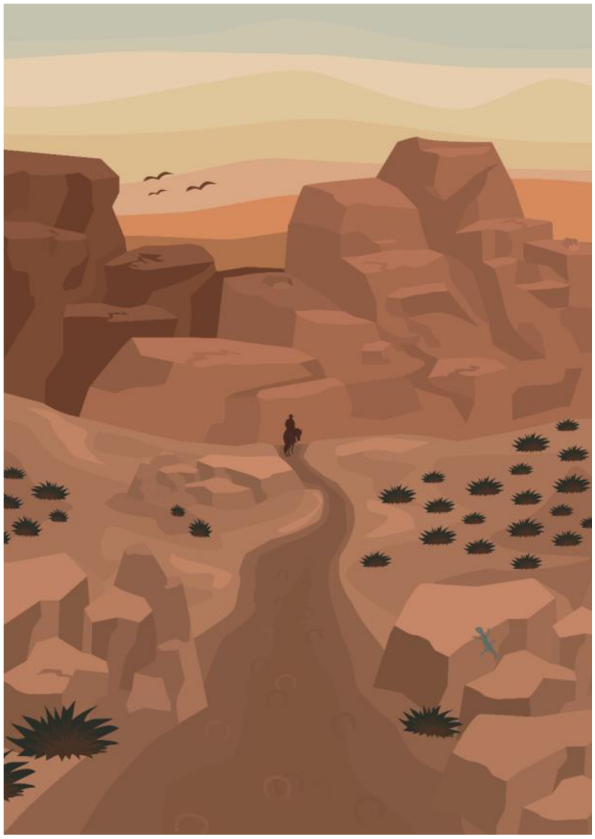

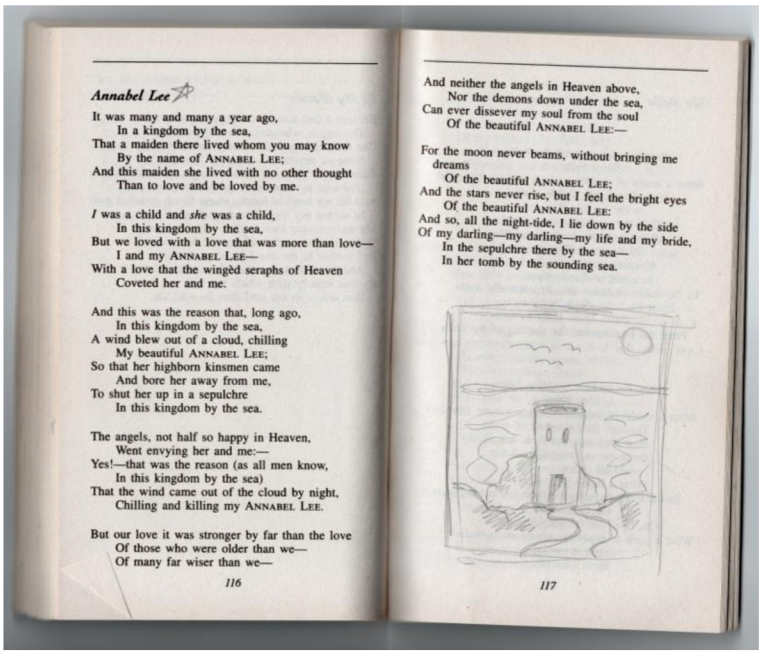

Annabel Lee

It was many and many a year ago,
In a kingdom by the sea,
That a maiden there lived whom you may know
By the name of ANNABEL LEE;
And this maiden she lived with no other thought
Than to love and be loved by me.

I was a child and *she* was a child,
In this kingdom by the sea,
But we loved with a love that was more than love—
I and my ANNABEL LEE—
With a love that the wingèd seraphs of Heaven
Coveted her and me.

And this was the reason that, long ago,
In this kingdom by the sea,
A wind blew out of a cloud, chilling
My beautiful ANNABEL LEE;
So that her highborn kinsmen came
And bore her away from me,
To shut her up in a sepulchre
In this kingdom by the sea.

The angels, not half so happy in Heaven,
Went envying her and me:—
Yes!—that was the reason (as all men know,
In this kingdom by the sea)
That the wind came out of the cloud by night,
Chilling and killing my ANNABEL LEE.

But our love it was stronger by far than the love
Of those who were older than we—
Of many far wiser than we—

116

And neither the angels in Heaven above,
Nor the demons down under the sea,
Can ever dissever my soul from the soul
Of the beautiful ANNABEL LEE:—

For the moon never beams, without bringing me dreams
Of the beautiful ANNABEL LEE;
And the stars never rise, but I feel the bright eyes
Of the beautiful ANNABEL LEE:
And so, all the night-tide, I lie down by the side
Of my darling—my darling—my life and my bride,
In the sepulchre there by the sea—
In her tomb by the sounding sea.

117

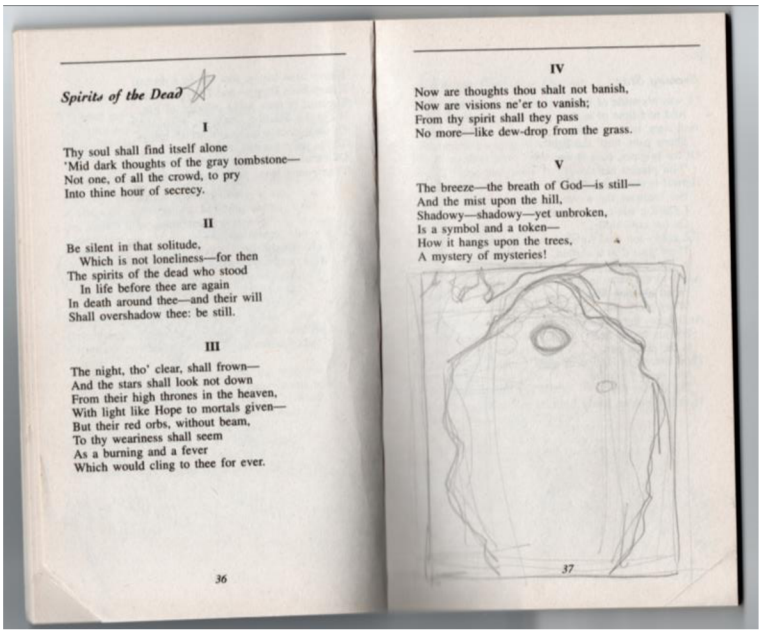

Spirits of the Dead

I

Thy soul shall find itself alone
'Mid dark thoughts of the gray tombstone—
Not one, of all the crowd, to pry
Into thine hour of secrecy.

II

Be silent in that solitude,
Which is not loneliness—for then
The spirits of the dead who stood
In life before thee are again
In death around thee—and their will
Shall overshadow thee: be still.

III

The night, tho' clear, shall frown—
And the stars shall look not down
From their high thrones in the heaven,
With light like Hope to mortals given—
But their red orbs, without beam,
To thy weariness shall seem
As a burning and a fever
Which would cling to thee for ever.

36

IV

Now are thoughts thou shalt not banish,
Now are visions ne'er to vanish;
From thy spirit shall they pass
No more—like dew-drop from the grass.

V

The breeze—the breath of God—is still—
And the mist upon the hill,
Shadowy—shadowy—yet unbroken,
Is a symbol and a token—
How it hangs upon the trees,
A mystery of mysteries!
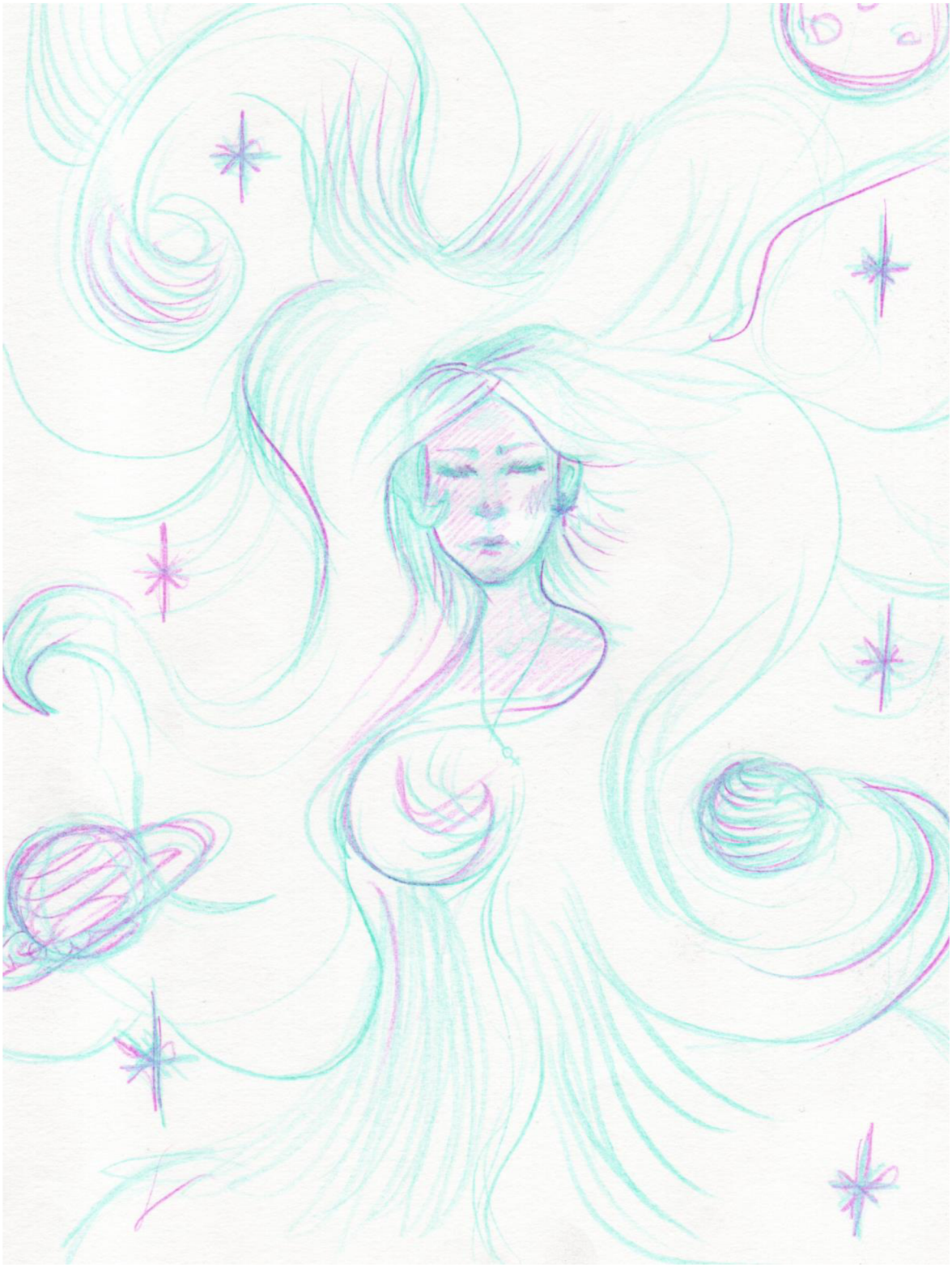
37